

Dopady zavedení konsolidačního balíčku na efektivní zdanění domácností

Bc. Hana Vymětalíková

Diplomová práce
2024

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví

Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Bc. Hana Vymětalíková**
Osobní číslo: **M22172**
Studijní program: **N0412A050011 Finance**
Specializace: **Finanční kontrola**
Forma studia: **Kombinovaná**
Téma práce: **Dopady zavedení konsolidačního balíčku na efektivní zdanění domácností**

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Proveďte literární rešerši a zpracujte teoretické a metodické poznatky z oblasti daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a efektivního zdanění domácností.

II. Praktická část

- Charakterizujte jednotlivé modelové domácnosti.
- Proveďte analýzu efektivní sazby daně z příjmů modelových domácností před a po zavedení konsolidačního balíčku.
- Vyhodnoťte dopady konsolidačního balíčku.

Závěr

Rozsah diplomové práce: **cca 70 stran**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

ALVARADO, Mery et al. *European Tax Handbook 2023*. 34th ed. Amsterdam: The International Bureau of Fiscal Documentation (IBFD), 2023. ISBN 978-90-8722-821-7.
BORIA, Pietro. *Taxation in European Union*. 2nd ed. Cham: Springer, 2017. ISBN 978-3-319-53918-8.
SUCHAN, Stanislav. *Daňový profík*. 2. vyd. Jihlava: SM tax, 2023. ISBN 978-80-908498-6-0.
VYCHOPEŇ, Jiří; BRYCHTA, Ivan; MACHÁČEK, Ivan; DĚRGEL, Martin; PILAŘOVÁ, Ivana et al. *Daň z příjmů 2023*. 19. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2023. ISBN 978-80-7676-467-5.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Pavlína Kirschnerová, Ph.D.**
Ústav financí a účetnictví

Datum zadání diplomové práce: **5. února 2024**
Termín odevzdání diplomové práce: **19. dubna 2024**

L.S.

---

prof. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

---

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
garant studijního programu

Ve Zlíně dne 5. února 2024

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

Jméno a příjmení: Hana Vymětalíková

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Tato diplomová práce se zabývá vyhodnocením dopadů konsolidačního balíčku na domácnosti v České republice v roce 2024. Cílem práce je posoudit a vyhodnotit tyto dopady na základě dvou ukazatelů – efektivní sazby daně a daňového zatížení domácnosti. V teoretické části je provedena literární rešerše, ve které je představen daňový systém České republiky, jeho hlavní principy a indikátory měření daňového zatížení. Zvláštní pozornost je věnována dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a změnám, které do této oblasti přinesl konsolidační balíček. V praktické části jsou definovány modelové domácnosti, pro které jsou vypočteny hodnoty efektivní sazby daně a měsíčního daňového zatížení pro roky 2023 a 2024. Následně je domácnostem vypočteno celkové roční daňové zatížení. Výsledky analýzy ukazují, že nejnižší nárůst daňového zatížení v důsledku konsolidačních opatření v roce 2024 zaznamenají bezdětné domácnosti, kde oba pracují. Naopak nejvyšší nárůst daňového zatížení v souvislosti se zavedením konsolidačního balíčku v roce 2024 se dotkne domácností s dítětem, kde pracuje pouze jeden z rodičů a dítě navštěvuje mateřskou školu.

Klíčová slova: domácnosti, daň z příjmů ze závislé činnosti, konsolidační balíček, daňové zatížení, efektivní sazba daně

ABSTRACT

The aim of this thesis is to assess and to evaluate the impact of the consolidation package on households in the Czech Republic in 2024 that is based on two indicators - the effective tax rate and the tax burden on households. In the theoretical part, there is carried out the literature search to present the tax system of the Czech Republic, its main principles and indicators for measuring the tax burden. Particular attention is paid to the personal income tax on employment and the changes brought about by the consolidation package. In the practical part, there are defined model households for which the values of the effective tax rate and monthly tax burden for 2023 and 2024 are calculated. The results of the analysis show that childless households where both parents work experience the lowest increase in the tax burden due to the consolidation measures in 2024. Conversely, the highest increase in the tax burden due to the consolidation package in 2024 will affect the households with a child where only one parent works and the child attends nursery school.

Keywords: households, payroll tax, consolidation package, tax burden, effective tax rate

Ráda bych poděkovala vedoucí mé diplomové práce Ing. Pavlíně Kirschnerové, Ph.D. za odborné vedení, věnovaný čas a cenné rady při zpracování práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	10
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 DAŇOVÝ SYSTÉM	13
1.1 PRINCIPY DAŇOVÉHO SYSTÉMU.....	14
1.2 DAŇOVÁ HARMONIZACE V RÁMCI EU.....	16
1.3 DAŇOVÁ SOUSTAVA ČR.....	17
1.3.1 Přímé daně.....	19
1.3.2 Nepřímé daně.....	19
2 INDIKÁTORY MĚŘENÍ DAŇOVÉHO ZATÍŽENÍ	21
2.1 MIKROEKONOMICKÝ POHLED.....	21
2.1.1 Efektivní sazba daně.....	21
2.1.2 Daňové zatížení.....	21
2.2 DAŇOVÉ ZATÍŽENÍ V ZEMÍCH EU.....	22
3 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI	26
3.1 KONSOLIDAČNÍ BALÍČEK.....	26
3.2 VYMEZENÍ PŘÍJMŮ ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI.....	27
3.3 PRINCIPY ZDANĚNÍ.....	29
3.4 POVINNÉ ODVODY POJISTNÉHO.....	30
3.5 SLEVY NA DANI.....	32
3.6 DAŇOVÉ ZVÝHODNĚNÍ.....	34
3.7 NEZDANITELNÉ ČÁSTI ZÁKLADU DANĚ.....	35
3.8 ROČNÍ ZÚČTOVANÍ.....	38
II PRAKTICKÁ ČÁST	41
4 ANALÝZA DAŇOVÉHO ZATÍŽENÍ DOMÁCNOSTÍ PŘED A PO PŘIJETÍ KONSOLIDAČNÍHO BALÍČKU	42
4.1 PŘEDSTAVENÍ MODELOVÝCH DOMÁCNOSTÍ.....	43
4.2 MODELOVÁ DOMÁCNOST Č. 1.....	44
4.2.1 Nízkopříjmová domácnost.....	44
4.2.2 Středně příjmová domácnost.....	46
4.2.3 Vysokopříjmová domácnost.....	48
4.3 MODELOVÁ DOMÁCNOST Č. 2.....	50
4.3.1 Nízkopříjmová domácnost.....	50
4.3.2 Středně příjmová domácnost.....	52
4.3.3 Vysokopříjmová domácnost.....	54
4.4 MODELOVÁ DOMÁCNOST Č. 3.....	56

4.4.1	Nízkopříjmová domácnost	56
4.4.2	Středně příjmová domácnost.....	58
4.4.3	Vysokopříjmová domácnost.....	60
4.5	MODELOVÁ DOMÁCNOST Č. 4	62
4.5.1	Nízkopříjmová domácnost	62
4.5.2	Středně příjmová domácnost.....	64
4.5.3	Vysokopříjmová domácnost.....	66
5	VYHODNOCENÍ DAŇOVÉHO ZATÍŽENÍ DOMÁCNOSTÍ A EFEKTIVNÍ SAZBY DANĚ	69
	ZÁVĚR	73
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	75
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	79
	SEZNAM OBRÁZKŮ	80
	SEZNAM TABULEK.....	81

ÚVOD

Daňové zatížení domácností je důležitým aspektem ekonomického prostředí, který má vliv jak na každodenní život obyvatel, tak i na celkovou ekonomickou situaci země. Je to také jeden z klíčových faktorů, který ovlivňuje hospodářské prostředí a životní úroveň obyvatel.

V současnosti trápí Českou republiku vysoký deficit státního rozpočtu. Mezi hlavní příčiny vysokého schodku státního rozpočtu patří nadměrné výdaje, které byly vynaloženy v souvislosti s pandemií Covid-19, a také se do našeho rozpočtu promítají velké výdaje na pomoc válkou zmítané Ukrajině. Tyto dvě události otřásl českým státním rozpočtem, který je nyní potřeba ozdravit. Proto byl vládou Petra Fialy vypracován konsolidační balíček, který byl 1. ledna 2024 přijat s cílem snížit deficit státního rozpočtu, nastavit úsporná opatření v oblasti daní v dlouhodobém časovém horizontu a efektivně konsolidovat veřejné finance.

Zavedení konsolidačního balíčku, který slouží k optimalizaci daňového systému a snižování celkového zadlužení České republiky, je důležitou otázkou, která si zaslouží podrobnou analýzu a zkoumání. Tato diplomová práce se zaměřuje na dopady zavedení konsolidačního balíčku na efektivní zdanění domácností. Konsolidační balíček je komplexní soubor novel, který upravuje několik desítek zákonů. Pro tuto diplomovou práci bude stěžejní pohled na to, jakým způsobem se konsolidační balíček dotkne domácností z pohledu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a jak se změní efektivní sazba daně. Efektivní daňová sazba je klíčovým ukazatelem pro posouzení daňové zátěže obyvatelstva. Jde o vyjádření procentuální výše příjmů poplatníka, které jsou placeny státu ve formě daní.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Hlavním cílem diplomové práce je posoudit a vyhodnotit dopady zavedení konsolidačního balíčku v roce 2024 na domácnosti pomocí efektivní sazby daně, která představuje efektivitu daně jako takové a daňového zatížení domácností, které se zaměřuje jak na daň, tak i na odvody sociálního a zdravotního pojištění, které jsou zaměstnanci ze mzdy strženy. Pro dosažení tohoto cíle budou zkoumány příjmy modelových domácností, jejich efektivní sazba daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a daňové zatížení domácností.

Cíl práce je částečně dosažen pomocí metody literární rešerše a zpracováním teoretických a metodických poznatků z oblasti daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a efektivního zdanění domácností. V literární rešerši je představen daňový systém České republiky a jeho principy. Současně se také první kapitola věnuje rozdělení systému daní v ČR. Další část literární rešerše se zabývá indikátory měření daňového zatížení. V následující kapitole je detailně rozebráno téma daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a současně jsou u každé kapitoly popsány změny, které přináší konsolidační balíček domácnostem a budou mít dopad na jejich příjmy ze závislé činnosti.

V práci je provedena metoda modelace domácností, které jsou rozděleny do 3 skupin podle výše příjmů, a to na nízkopříjmové domácnosti, vysokopříjmové domácnosti a domácnosti pobírající průměrné příjmy. Hodnoty příjmů jednotlivých členů domácnosti vycházejí z výsledků šetření Informačního systému o průměrném výděлку za první polovinu roku 2023 a jsou uvedeny v tabulce 1. Konkrétněji je vycházeno z hodnot uvedených pro mzdovou sféru. Hodnoty příjmů nízkopříjmových domácností vychází z 1. decilu, pro středně příjmové domácnosti jsou použity hodnoty průměru a pro vysokopříjmové domácnosti je využit 9. decil pro hodnoty hrubých měsíčních mezd u žen. U mužů s vysokými příjmy je zvolena vyšší hrubá mzda, než uvádí ISPV z důvodu promítnutí změny 23% sazby daně z příjmů.

Tabulka 1 Výše hrubých měsíčních mezd pro jednotlivé poplatníky

	nízkopříjmová domácnost	středně příjmová domácnost	vysokopříjmová domácnost
Muž	22 092 Kč	49 340 Kč	164 753 Kč
Žena	20 872 Kč	39 151 Kč	60 522 Kč

Zdroj: Informační systém průměrného výděлку, 2023 – vlastní zpracování

Pro každou modelovou domácnost je vypočteno efektivní zdanění mezd. Nejprve je poplatníkům vypočtena čistá mzda a následně vypočtena měsíční hodnota efektivní sazby

daně pro jednotlivé poplatníky v domácnosti. Poté je vypočteno celkové měsíční daňové zatížení domácnosti pro roky 2023 a 2024. Hodnoty pro rok 2024 odrážejí dopady legislativních úprav zavedených v rámci konsolidačního balíčku, který přinesl změny i v oblasti zdanění příjmů ze závislé činnosti. Hodnoty měsíčního daňového zatížení jsou v letech 2023 a 2024 porovnány a analyzovány.

Součástí výpočtu každé modelové domácnosti je i roční zúčtování, ve kterém jsou uplatněny roční slevy na dani, které poplatník může v daném roce uplatnit. V ročním zúčtování jsou zároveň promítnuty další změny, které přinesl konsolidační balíček pro rok 2024. Následně je provedena komparace vypočtených hodnot daňového zatížení domácností a analýza rozdílů, které vznikly ve sledovaném období.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 DAŇOVÝ SYSTÉM

Daňový systém je soustava všech daní vybíraných na určitém území, jakož i systém pravidel pro jejich výběr (Vančurová a Láchová, 2016). Daňový systém daného státu zahrnuje všechny daně, které jsou v něm vybírány a slouží k plnění různých funkcí daní. Každá z daní v tomto systému má svou specifickou roli při zajištění financování potřebných veřejných služeb (Klimešová, 2018).

Zatímco specifické daně se vyznačují svými klady i zápory, daňový systém jako celek se snaží tyto nerovnosti kompenzovat. Díky daňovým systémům se liší míra daňového zatížení mezi jednotlivými zeměmi. Charakter a principy fungování daňového systému jsou úzce spjaty se systémem státního řízení a ovlivňují je například faktory politické, kulturně-historické nebo ekonomické (Kubátová, 2006).

Po rozpadu Československa bylo nutné vytvořit novou úpravu daňové soustavy a související správu daní, které začaly platit od 1. ledna 1993. Nový daňový systém obsahoval daň z přidané hodnoty, daně z příjmů fyzických a právnických osob, spotřební daně, dědickou a darovací daň, daně z nemovitostí a převodu nemovitostí a daň silniční (Janoušková, 2011).

Daně tvoří hlavní příjmy státní pokladny, ale zdaleka nejsou jediným zdrojem financí. Do veřejných příjmů patří i poplatky, ať už ty celostátní, nebo lokální v podobě místních poplatků. Nesmí se opomenout ani povinné příspěvky do státních fondů. Kromě těchto povinných plateb se do státní kasy shromažďují i další peníze. Pocházejí například z prodeje a správy majetku, z pokut a sankcí za různé přestupky. A v neposlední řadě si stát půjčuje peníze na financování svých aktivit, a to především formou emisí státních dluhopisů (Vančurová a Zídková, 2022).

„Daň je definována jako povinná, nenávratná, zákonem určená platba do veřejného rozpočtu. Je to platba neúčelová a neekvivalentní. Daň se pravidelně opakuje v časových intervalech (např. každoroční placení daně z příjmů) nebo je nepravidelná a platí se za určitých okolností.“ (Kubátová, 2018).

Daňová povinnost představuje v právním státě omezení svobody jednotlivce. Toto omezení je legitimní pouze v případě, že je uloženo všeobecně závaznou právní normou, a to zákonem. Právě zákonný charakter odlišuje daň od dobrovolného příspěvku, který může být poskytnut na podporu libovolného účelu. Daně plynou do veřejného rozpočtu, ať už státu, obcí, krajů nebo státního fondu a zabezpečují úhradu potřeb obyvatel země. Daň může být chápána jako cena, která je placena za využívání veřejných služeb a statků. Tyto služby

a statky jsou charakteristické neekvivalentností. To znamená, že míra, jakou se jednotlivec podílí na financování státu, nemá přímou souvislost s tím, kolik z jeho služeb a statků bude využívat.

Některé daně, například progresivní daň z příjmu, mají za cíl snížit nerovnost v rozdělení důchodů. Lidé s vyššími příjmy tak odvádí do státní kasy větší podíl. To ale neznamená, že z ní budou automaticky čerpat více. Naopak benefity z veřejných služeb a statků jsou dostupné všem bez ohledu na výši daňového odvodu. Neúčelovost daně znamená, že plátce daně netuší, na co budou jeho daně vynaloženy (Vančurová a Zídková, 2022).

1.1 Principy daňového systému

Již od dob Adama Smithe, skotského ekonoma z 18. století, se základní principy fungování dobrého daňového systému v mnoha ohledech nezměnily. Jeho slavné daňové kánony, shrnující klíčové požadavky na spravedlivé a efektivní zdanění, jsou dodnes uznávány a respektovány. Současní autoři se v otázce daní liší spíše v detailech a interpretacích jednotlivých kánonů než v jejich základních principech. To dokládá nadčasovost Smithova myšlení v oblasti daňové politiky (Kubátová, 2018).

Na kvalitní daňový systém je kladeno mnoho požadavků:

- zabezpečit dostatečný daňový výnos,
- spravedlnost,
- efektivnost,
- právní perfektnost,
- jednoduchost a srozumitelnost,
- politická průhlednost,
- pružnost,
- odolnost proti daňovým únikům (Vančurová a Zídková, 2022).

V daňovém systému se mohou principy vzájemně doplňovat a prolínat, nicméně se mohou také vylučovat. Snaha o maximalizaci výnosu se může střetávat s požadavkem na jednoduchost a spravedlnost. Například důkladná kontrola a prevence daňových úniků by sice vedla k vyšším výnosům, ale zároveň by znamenala nárůst administrativy a nákladů. V praxi je proto nutné vybrat jeden z principů jako prioritní a ostatní mu podřídit. To ale

neznamena, že ostatní principy jsou ignorovány. Cílem je nalezení optimální rovnováhy mezi nimi, která zajistí co nejlepší fungování daňového systému (Široký, 2008).

Princip efektivnosti

Daňový systém by měl co nejméně narušovat fungování tržních vztahů. Uložená daň snižuje užitek pro toho, kdo ji platí, a tento pokles užitku je zpravidla vyšší než přínos daně pro státní pokladnu. Pro dosažení daňové efektivnosti je nutné minimalizovat rozdíl mezi ztrátou užitku daňových subjektů a výnosem veřejných rozpočtů (Vančurová a Zídková, 2022).

Efektivita daní souvisí s potřebou minimalizovat negativní dopady daní na ekonomické chování subjektů. Je důležité, aby daně nebránily nabídkové straně ekonomiky a neomezovaly pracovní úsilí lidí, ochotu spořit nebo podrobit se podnikatelským rizikům (Kubátová, 2018).

Široký (2008) ve své knize uvádí, že v případě snahy o maximální efektivnost daňového systému je spíše vhodné hovořit o dosažení stavu „nejlepšího z možných“ než o „nejlepšího z nejlepších“.

Princip spravedlivost

Každý subjekt by měl přispívat daněmi na společné potřeby podle svých schopností a podle toho, jaký prospěch má z poskytovaných státních služeb.

Na otázku spravedlivosti daní je možné se dívat ze dvou úhlů pohledu:

- a) princip platební schopnosti,
- b) princip prospěchu.

Princip platební schopnosti se dá zjednodušeně interpretovat tak, že má každý poplatník platit tolik, kolik je v jeho možnostech. Toto pravidlo stanovuje, že subjekty se stejnými možnostmi by měly platit stejně (Vančurová a Zídková, 2022).

Princip horizontální spravedlnosti vyžaduje, aby dva poplatníci s podobnou platební schopností platili stejně vysoké daně. Otázkou však zůstává, zda měl být poplatník zdaňován na základě jeho příjmů nebo spotřeby. Rozhodnutí mezi důchodovou daní a spotřební daní je jedním z klíčových témat v daňové teorii (Široký, 2008).

Podle Urbana (2015) se vertikální daňová spravedlnost zaměřuje na spravedlivé rozložení daňového břemene mezi daňové poplatníky s rozdílnou schopností platit daně. Základní myšlenka je, že lidé s vyššími příjmy by měli platit vyšší daně než lidé s nižšími příjmy.

Většina běžně používaných daní je rozdělena do kategorií progresivní, proporcionální nebo regresivní podle toho, jak rychle se daně zvyšují s růstem příjmů daňových poplatníků. Výjimkou je paušální daň, jejíž výše je stejná pro všechny osoby, bez ohledu na jejich příjmy.

Princip užitku (prospěchu) v daňové politice říká, že daně by měli platit především ti, kteří z veřejných programů či projektů financovaných z daní mají největší užitek. Tento princip vnímá veřejné statky podobně jako statky soukromé. Příkladem daně konstruované podle principu užitku je silniční daň nebo mýtné, které jsou vybírány na určitých úsecích silnic. Tento princip se někdy používá i k argumentaci, že bohatí by měli platit vyšší daně než chudí, protože získávají vyšší užitek z veřejných služeb. Například mají více majetku, který je chráněn policejní ochranou, ochranou země či soudním systémem (Urban, 2015).

Princip prospěchu nelze uplatnit u všech daní. Pokud chceme financovat sociální dávky z daní, není možné požadovat, aby vyšší částku daně platili ti, kteří tyto dávky sami pobírají (Vančurová a Zídková, 2022).

Princip jednoduchosti

Každý daňový systém musí být navržen tak, aby byl výběr daní jednoduchý a snadno spravovatelný.

Náklady na výběr daní je možné rozdělit:

- a) správní (přímé),
- b) vyvolané (nepřímé).

Přímé náklady začleňujeme do výdajů na vybudování a fungování daňových úřadů, správu daní a poplatků, počítačové zabezpečení, kontrolu daní a další. Nepřímé náklady jsou pak náklady, které musí poplatník daně vynaložit (např. ztráta času při vyplňování daňových přiznání, honoráře daňových poradců, návštěvy finančního úřadu atd.). Podle odhadů ekonomů jsou tyto nepřímé náklady několikanásobně vyšší než náklady na samotnou správu daní (Široký, 2008).

1.2 Daňová harmonizace v rámci EU

Základním principem daňového systému EU je harmonizace daní, což je stanoveno v článku 113 SFEU (dříve čl. 93 Maastrichtské smlouvy a čl. 99 Římské smlouvy). Tento princip má za cíl sjednotit právní předpisy členských států v oblasti daně z obratu, daně ze spotřeby

a dalších nepřímých daní tak, aby byla zajištěna tvorba a fungování společného trhu. Cílem je vytvořit jednotný právní rámec v EU a harmonizovat daňové systémy jednotlivých zemí (Boria, 2017).

Členské státy mají v oblasti přímých daní svrchovanost, ale musí dodržovat zásady stanovené ve smlouvách EU. Evropská unie brání členským státům v ukládání pravidel, která by omezila společnosti v jejich svobodách nebo vedla k diskriminaci mezi rezidentními a nerezidentními společnostmi. Čtyři základní svobody EU a zásada nediskriminace jsou upraveny Smlouvou o fungování EU a poskytují práva jednotlivcům a podnikům v EU. Vzhledem k nedostatečné harmonizaci přímých daní zůstává přímé uplatňování ustanovení SFEU nejdůležitějším pramenem práva EU v této oblasti (Alvarado et. al, 2023).

Harmonizace nepřímých daní je klíčovým prvkem evropské integrace, protože může významně ovlivnit výši daní. Různé úrovně zdanění obchodních transakcí a záležitostí mezi členskými státy by mohly ovlivnit regulační rámec tam, kde je ekonomická citlivost nejvyšší, a mohly by vést ke škodlivé daňové konkurenci, která by podporovala odstředivé tendence v rámci EU. Evropský právní řád se proto zaměřuje zejména na harmonizaci nepřímých daní, jako jsou daně z obrátu a spotřební daně, kvůli jejich schopnosti ovlivňovat cenu zboží a služeb pro spotřebitele a zachování konkurenční neutrality na trhu (Boria, 2017).

Hlavní cíle harmonizace DPH jsou v zásadě dosaženy, protože vnitrostátní předpisy vykazují silnou shodu alespoň u strukturálních prvků této daně. I když stále existují rozdíly v sazbách a dalších oblastech DPH mezi jednotlivými státy, tyto rozdíly zdánlivě neohrožují jednotný referenční model. Zejména zásada daňové neutrality, která je zřejmá v každém členském státě, je klíčem k zachování spravedlivého zdanění v různých fázích výroby nebo distribuce, přičemž zdanění je určeno pouze pro konečného spotřebitele. Harmonizace DPH je tak plně v souladu s obecnými zásadami práva EU, protože zachovává neutralitu daně jako prostředek k udržení spravedlivé hospodářské soutěže mezi subjekty na trhu (Boria, 2017).

1.3 Daňová soustava ČR

Každá daň má své silné stránky a slabiny při plnění různých kritérií. Historicky byly daně rozděleny do dvou skupin – přímé a nepřímé. Existují však i další druhy daní, jako je například pojistné sociálního pojištění, které do tohoto rozdělení nezapadá. Základním parametrem daňového systému je daňová kvóta, která udává poměr mezi celkovými daňovými výnosy a hrubým domácím produktem (HDP). Další důležitou charakteristikou je

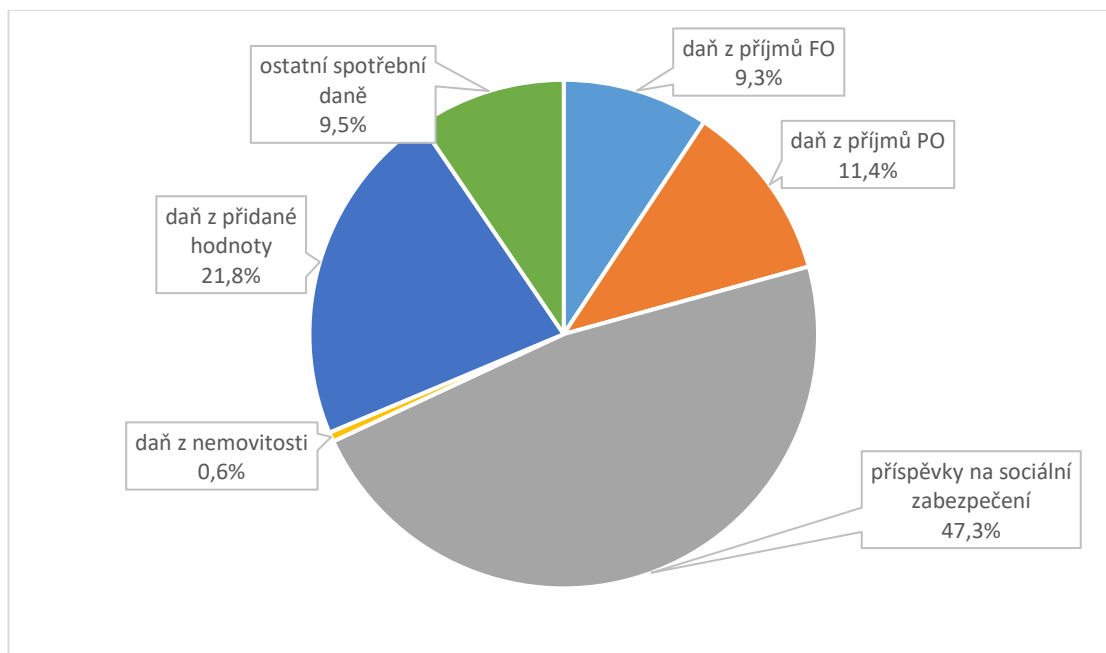
daňový mix, který ukazuje, jaký typ daní stát preferuje a které potlačuje. Význam jednotlivých druhů daní se měří jejich podílem na celkových daňových výnosech (Vančurová a Zídková, 2022).

Daňová kvóta

Daňová kvóta je celkovým ukazatelem vyjadřujícím daňové zatížení v určité zemi nebo v určité době, což je podíl daní na hrubém domácím produktu. Jednoduchá daňová kvóta zahrnuje pouze příjmy z daní, zatímco složená daňová kvóta zahrnuje všechny fiskální nástroje, včetně daní, cla a povinného pojištění na sociálním zabezpečení a zdravotním pojištění (Klimešová, 2018).

Daňový mix

Daňový mix představuje, jakým procentním podílem na celkovém výnosu se podílejí jednotlivé daně. Na obrázku 1 je možné vidět daňový mix České republiky pro rok 2021, z něhož je zřejmé, že největší podíl na celkových výnosech z daní mají příspěvky na sociálním zabezpečení. Naopak nejmenší podíl na daňových příjmech mají majetkové daně.

Obrázek 1 Graf daňového mixu v českém daňovém systému v roce 2021

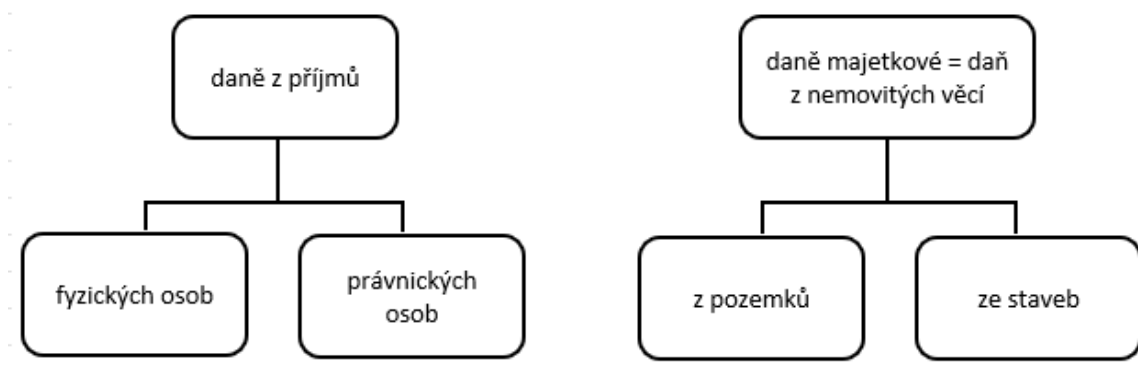
Zdroj: OECD 2023, Revenue Statistics - vlastní zpracování

Podle Kubátové (2018) je struktura daňových výnosů ovlivněna historickým vývojem a aktuální daňovou politikou daného státu. Daně z příjmu dosahují vysokých výnosů v rozvinutých zemích s dobrou daňovou morálkou. Jedná se zejména o země anglosaské, kde má zdanění důchodů dlouhou tradici. Do této kategorie však spadají i severské státy,

jako Dánsko, Norsko nebo Švédsko, kde jsou do daně z příjmu integrovány i příspěvky na sociální zabezpečení. Vysoké nepřímé daně ze spotřeby představují pro státy alternativní cestu k financování veřejných rozpočtů. Obzvláště relevantní je tato strategie v zemích s nízkými důchody a špatnou daňovou morálkou. V takových prostředích přímé daně naráží na své limity, ať už z důvodu nízké platební schopnosti obyvatelstva, či neochoty platit daně. Nepřímé daně zahrnuté v cenách zboží a služeb se tak stávají efektivnějším nástrojem. Vysoké příspěvky na sociální zabezpečení odrážejí důraz státu na systém povinného pojištění. Oproti tomu v jiných zemích existují alternativní modely financování, jako bezplatná zdravotní péče nebo větší role soukromých zdrojů. Zároveň vysoké příspěvky mohou sloužit k přesunu daňového břemene na daně s nižšími úniky, podobně jako u daní ze spotřeby. Většina příspěvků se vybírá jako daň ze mzdy strhávaná u zdroje.

1.3.1 Přímé daně

Přímé daně se odlišují od nepřímých svou adresností. Jejich schéma je uvedeno na obrázku 2. Zatímco daň z přidané hodnoty se schovává v ceně zboží, daň z příjmu je pro poplatníka viditelná a vnímatelná. To umožňuje lepší regulaci a uplatňování sociálních prvků. Přímé daně lépe odpovídají principu daňové spravedlnosti. Jsou snáze přizpůsobitelné platební schopnosti jednotlivců, čímž se liší od nepřímých daní (Vančurová a Zídková, 2022).

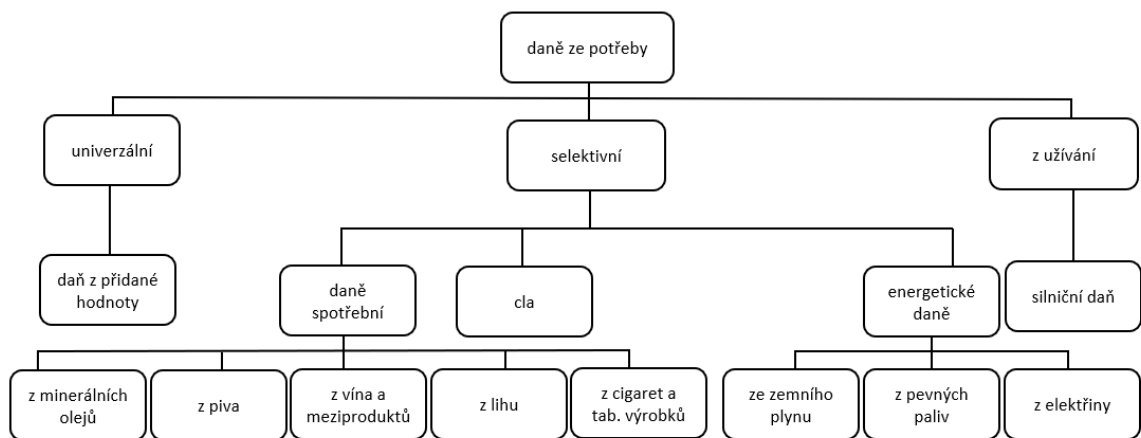
Obrázek 2 Přímé daně v ČR

Zdroj: Vančurová, Zídková, 2022 - vlastní zpracování

1.3.2 Nepřímé daně

Daně ze spotřeby, tradičně nazývané nepřímé daně, jsou důležitou součástí daňového systému České republiky. Tyto daně mohou být rozděleny na všeobecné a selektivní. Na

obrázku 3 jsou znázorněny daně ze spotřeby, které jsou součástí současného daňového systému v České republice (Vančurová a Zídková, 2022).

Obrázek 3 Nepřímé daně v ČR

Zdroj: Vančurová a Zídková, 2022 - vlastní zpracování

2 INDIKÁTORY MĚŘENÍ DAŇOVÉHO ZATÍŽENÍ

Kubátová (2011) rozlišuje dva základní typy ukazatelů daňového zatížení: fiktivní (hypotetické) a skutečné. Fiktivní ukazatele simulují dopad daně do budoucna. Jsou to dopředu hledící metody, které se používají k predikci vlivu daně na poplatníky a státní kasu. Naproti tomu skutečné ukazatele vyjadřují výši daňového zatížení v minulosti.

Skutečné ukazatele jsou vždy založeny na reálných údajích a pohledu zpět, na rozdíl od fiktivních ukazatelů. Pomocí těchto ukazatelů lze analyzovat daňové zatížení v minulých obdobích a zohledňovat všechny aspekty daňových zákonů. Reálné ukazatele se dělí na mikroekonomické a makroekonomické (Morávková, 2015).

2.1 Mikroekonomický pohled

Sociální situaci domácností s dětmi neovlivňuje pouze množství sociálních transferů, ale také daňová politika. Prostřednictvím daňových výdajů mohou být těmto domácnostem poskytnuty dodatečné zdroje. Nicméně nastavení daňového systému může také ovlivnit chování dospělých členů domácnosti na trhu práce. Chování domácnosti ovlivňuje jak daňový systém, tak i dávkový systém. Oba systémy se vzájemně ovlivňují a mají dopad na čistý příjem domácnosti. Zvýšení hrubého příjmu domácnosti nemusí vždy vést k růstu přímé daňové zátěže. Může totiž dojít k redukci sociálních transferů, to ovšem také ovlivňuje chování domácností podobně jako zdanění (Pavel a Vítek, 2011).

2.1.1 Efektivní sazba daně

Pro mezinárodní srovnání a pro hodnocení dopadu daně na poplatníka se nejčastěji používá efektivní sazba daně. V ideálním případě by v jmenovateli měl být disponibilní důchod, ale ten není v čistém vyjádření dostupný v statistických šetřeních jednotlivců ani v účetní evidenci. U fyzických osob, zejména u zaměstnanců, je možné použít hrubou mzdu s předpokladem, že zaměstnavatel hradí veškeré náklady spojené se zaměstnáním (Vančurová, 2017).

Podle Kubátové (2011) je efektivní sazba daně (ETR) stanovena jako podíl daně ze mzdy a hrubého příjmu.

2.1.2 Daňové zatížení

Ukazatel daňového zatížení je důležitým nástrojem při mezinárodním srovnání daňového a odvodového zatížení práce v různých zemích. Tento ukazatel vyjadřuje procentuální podíl

celkových odvodů ze mzdy nebo platu zaměstnance, který zahrnuje jak daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, tak pojistné na sociální zabezpečení a veřejné zdravotní pojištění placené zaměstnancem (OECD,2023b).

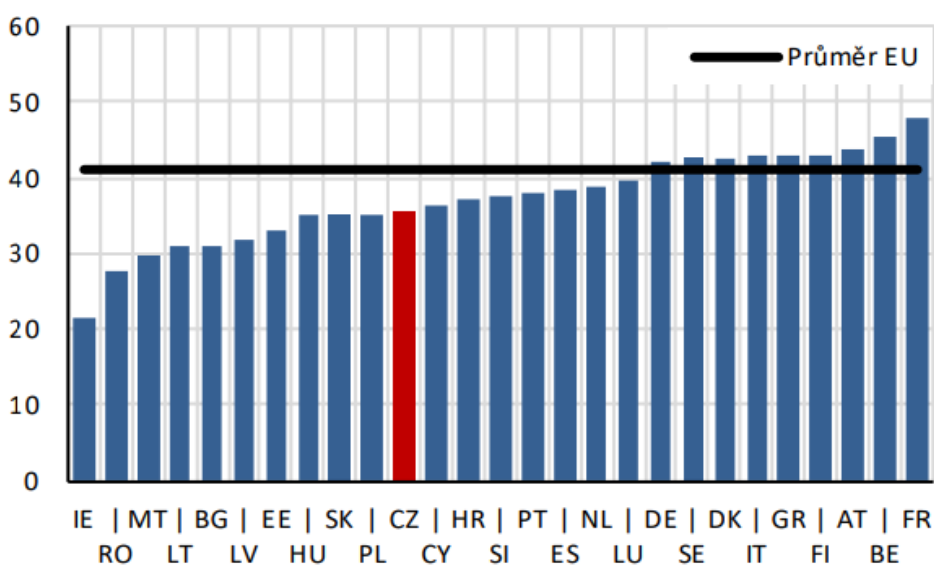
2.2 Daňové zatížení v zemích EU

Daňové zatížení nebo také celková daňová (odvodová) povinnost zahrnuje celkovou částku plateb, které jednotlivý subjekt musí platit do veřejnoprávního systému (Vančurová a Zídková, 2022). Daňové zatížení je primárně sledováno pomocí ukazatele složené daňové kvóty.

Složená daňová kvóta

Jedním z nejdůležitějších ukazatelů daňového zatížení je složená daňová kvóta. Na vodorovné ose obrázku 4 jsou uvedeny zkratky států Evropské unie a svislá osa znázorňuje procentní hodnoty daňové kvóty. Nejmenší podíl daňový příjmů na HDP má Irsko, které má výrazně nejmenší složenou daňovou kvótu. Na druhou stranu nejvyšší podíl daňových příjmů k HDP mají země Francie, Belgie a Rakousko.

Ekonomické subjekty v České republice jsou ve srovnání se státy eurozóny i EU daněny spíše méně. Složená daňová kvóta se v ČR pohybuje pod průměrem EU i eurozóny. V porovnání s ostatními státy V4 je daňové zatížení v ČR srovnatelné. V roce 2022 se daňová kvóta v ČR, na Slovensku, v Polsku a v Maďarsku lišila pouze v desetinách procentního bodu (Ministerstvo financí České republiky, 2023).

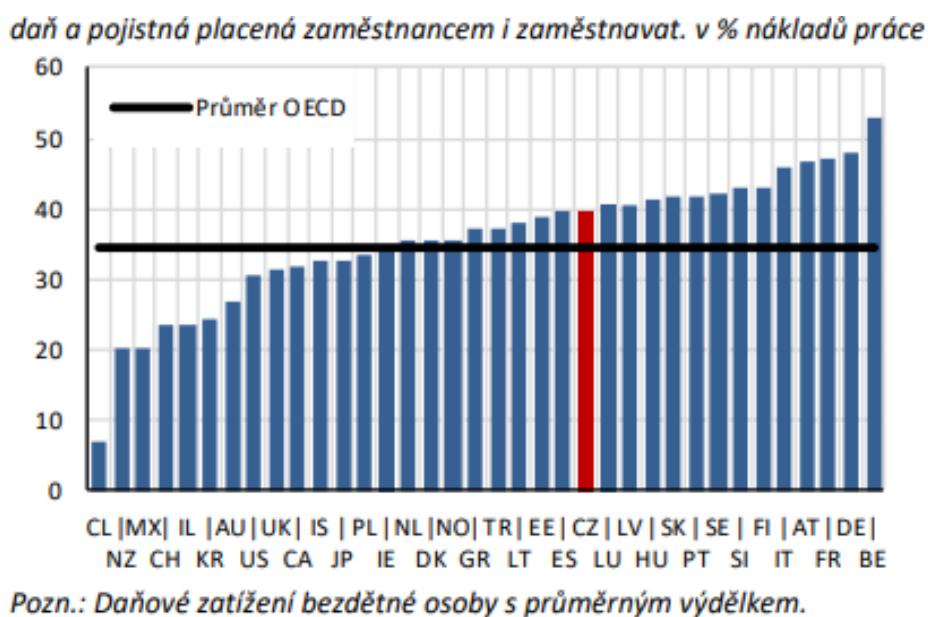

Obrázek 4 Složená daňová kvóta v zemích Evropské unie pro rok 2022

Zdroj: Eurostat, 2023

Zdanění práce

Na obrázku 5 je prezentováno zdanění práce bezdětného poplatníka. I přesto, že v roce 2020 v ČR proběhla změna ve zdanění příjmů ze závislé činnosti, konkrétně došlo ke zrušení superhrubé mzdy (zákon č. 609/2020 Sb.), jsou výdělky nadprůměrně zatíženy daní z příjmů a odvody do systému sociálního zabezpečení. Na vodorovné ose jsou uvedeny státy nejen Evropské unie a na svislé ose procentní výše daňového zatížení bezdětného poplatníka. Úroveň zdanění práce u bezdětného poplatníka v ČR je srovnatelná s úrovní ve Španělsku, Lucembursku a pobaltských státech. Ve srovnání se sousedními státy je úroveň zdanění práce v ČR nižší než u ostatních, s výjimkou Polska, které daní práci necelými 34 %. Slovensko a Maďarsko odvádějí státu více než 41 % nákladu na práci, v Rakousku je to téměř 47 % a v Německu ještě o více než 1 procentní bod více. I přesto, že má Německo tak vysoce zatížené zdanění práce, Belgie má toto tento ukazatel ještě o něco větší, přibližně 53 % (Ministerstvo financí České republiky, 2023).

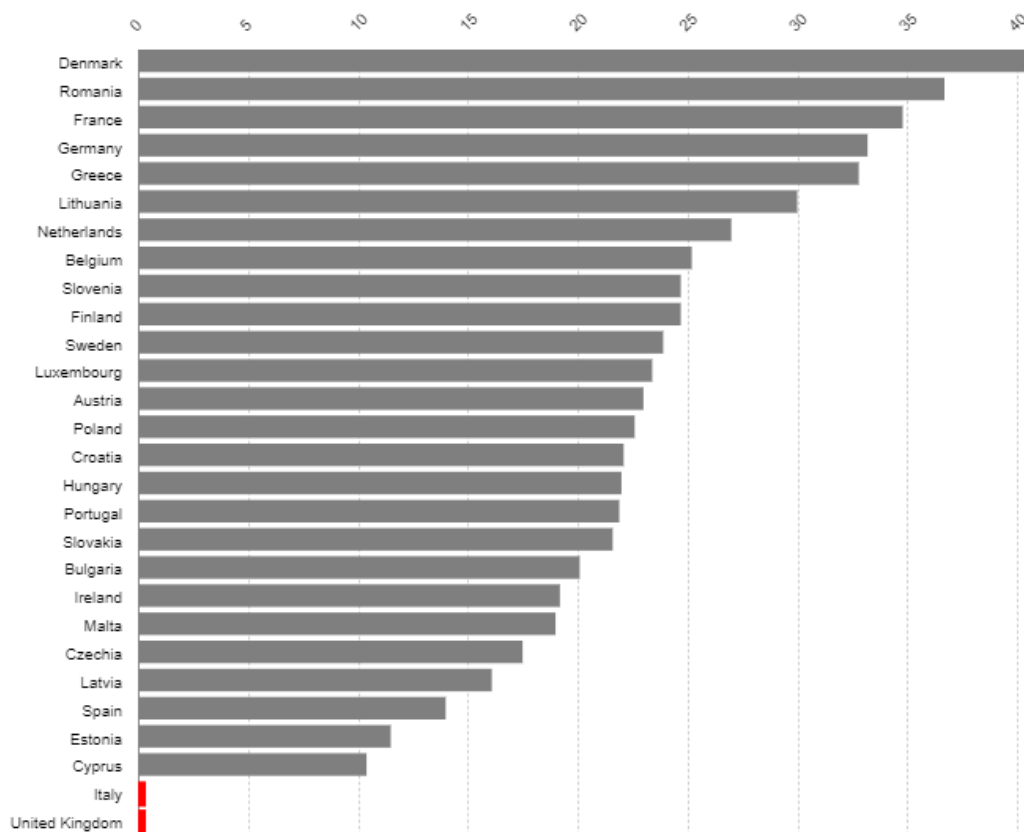
Obrázek 5 Daňové zatížení práce bezdětného poplatníka 2022

Zdroj: OECD, 2023a

Zdanění příjmů domácností

Společnost Eurostat má naposledy zveřejněná data přímých daní k poměru hrubých příjmů domácností pro rok 2020. Na svislé ose obrázku 6 jsou uvedeny země EU společně i s Velkou Británií, která ještě začátkem roku 2020 byla součástí Evropské unie a na vodorovné ose jsou zobrazeny hodnoty poměru zaplacených přímých daní k celkovým hrubým příjmům domácností s nezaopatřenými dětmi. Z obrázku je zřejmé, že nejvyšší

procento hrubého příjmu domácností s nezaopatřenými dětmi zaplatí na přímých daní obyvatelé Dánska (40,5 %), Rumunska (36,7 %) nebo např. Francie (34,8 %). Na druhou stranu nejnižší podíl zaplacených přímých daní na hrubých příjmech domácností má například Kypr, Estonsko nebo Španělsko. Data pro Itálii a Velkou Británii nejsou k dispozici.

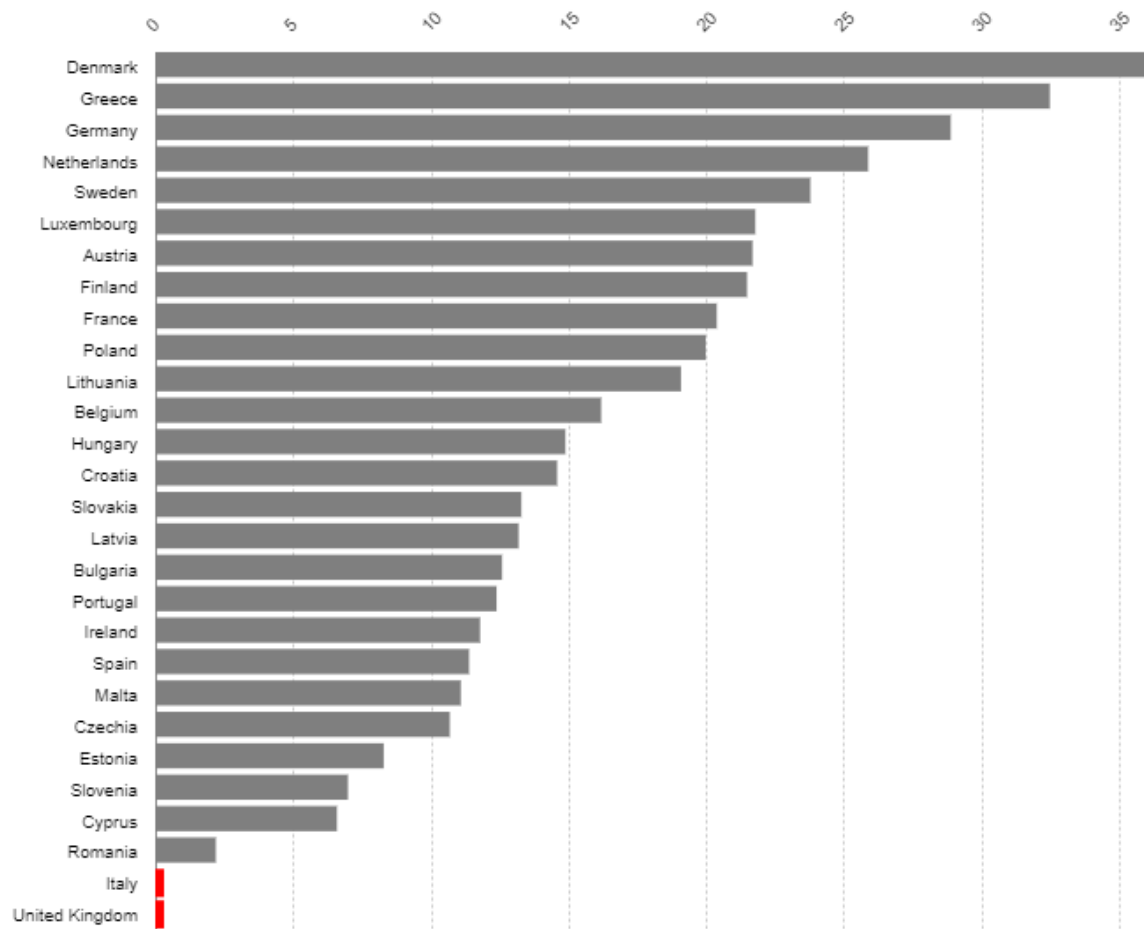

Obrázek 6 Rozdělení přímých daní placených domácnostmi jako procento jejich hrubého příjmu 2020 – domácnost s nezaopatřenými dětmi

Zdroj: Eurostat

Obrázek 7 vychází ze stejného zdroje jako obrázek 6, nicméně data jsou uvedena pro bezdětné domácnosti. Stejně jako u domácností s nezaopatřenými dětmi, tak i u bezdětných domácností, mají nejvyšší podíl zaplacených přímých daní k hrubým příjmům v Dánsku. Mezi další země s vysokým podílem zaplacených přímých daní k hrubým příjmům domácností patří např. Řecko nebo Německo.

Obrázek 7 Rozdělení přímých daní placených domácnostmi jako procento jejich hrubého příjmu 2020 – bezdětná domácnost

Zdroj: Eurostat

3 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI

Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti je jedním z nejdůležitějších prvků daňového systému a má významný dopad na finanční situaci jednotlivců. Daň z příjmů je upravena zákonem č. 586/1992 Sb. zákon České národní rady o daních z příjmů (dále v této práci jen ZDP). Jde ale pouze o jednu část příjmů, které jsou celkově zahrnuty do daně z příjmů fyzických osob. Další příjmy, které mohou vstupovat do základu pro výpočet daně z příjmů fyzických osob jsou například příjmy ze samostatné činnosti podle § 7 ZDP, příjmy z kapitálového majetku podle § 8, příjmy z nájmu podle § 9 nebo ostatní příjmy podle § 10 ZDP. Nicméně pro tuto diplomovou práci jsou stěžejní pouze příjmy podle § 6 ZDP, což jsou právě příjmy ze závislé činnosti.

V roce 2024 došlo ke konsolidaci českých daní a změny se nevyhnuly ani dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Tyto změny ovlivní způsob a výši zdanění příjmů zaměstnanců pracujících na základě pracovního poměru a současně tedy i celkové příjmy domácností.

Tato kapitola diplomové práce se zabývá jak konsolidačním balíčkem, tak i tím, co se zahrnuje do příjmů ze závislé činnosti, jak se tyto příjmy zdaňují a co je potřeba z těchto příjmů také odvést na sociálním a zdravotním pojištění. Dále jsou představeny slevy na dani, které mohou poplatníci využívat a zároveň také daňové zvýhodnění, které je možné si uplatňovat na děti. Informace uvedené v této kapitole se vztahují primárně k roku 2023 nicméně v případě, že díky konsolidačnímu balíčku v dané oblasti nastaly změny pro rok 2024, jsou zahrnuty a popsány v dané kapitole taktéž.

3.1 Konsolidační balíček

Konsolidační balíček je soubor opatření, která jsou zaměřena na stabilizaci veřejných financí a snížení veřejného dluhu. V první řadě je cílem balíčku optimalizovat daňový systém a efektivně konsolidovat veřejné finance. S vysokým schodkem státního rozpočtu bylo nezbytné najít opatření k jeho snížení a ozdravení veřejných financí. Zavedení konsolidačního balíčku je tedy klíčovým krokem směrem ke snížení deficitu státního rozpočtu. Vysoký schodek státního rozpočtu byl způsoben zejména výdaji, které byly vynakládány v důsledku pandemie Covid-19 a také v souvislosti s válkou na Ukrajině (Kučera, 2023).

Dopady konsolidačního balíčku pocítí každý obyvatel České republiky. Nejedná se jen o změny v oblasti daně z příjmů fyzických osob, ale i například z pohledu změny sazeb daně z přidané hodnoty, které mohou mít vliv na spotřebu domácností. Stejně tak se domácností může dotknout zvýšení sazby daně z nemovitých věcí, která je také součástí konsolidačního balíčku. Komplexnější pohled na dopady toho, co přinesl konsolidační balíček, by byl velice náročný, a proto se tato práce zabývá jen změnami ve zdanění zaměstnanců.

3.2 Vymezení příjmů ze závislé činnosti

Mezi příjmy zdanitelné v rámci základu daně patří příjmy ze závislé činnosti. Tyto příjmy definuje § 6 odst. 1 ZDP. Zahrnují se sem nejen příjmy z pracovního poměru dle Zákoníku práce, ale i další příjmy, odměny a plnění v podobě funkčních požitků. Tyto funkční požitky definuje § 6 odst. 10 ZDP. Pro účely ZDP bývá fyzická osoba s příjmy ze závislé činnosti označována jako zaměstnanec, zatímco osoba, která za zaměstnance plní daňové povinnosti vůči finančnímu úřadu, se označuje jako zaměstnavatel (Vychopeň, 2023).

Příjmy ze závislé činnosti mohou být rozděleny do tří skupin. První skupinou jsou příjmy ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního, služebního nebo členského poměru. V této skupině jsou zahrnuty příjmy, které poplatník získá prací na dohodu o provedení práce nebo dohodu o pracovní činnosti. Zároveň zde spadají i funkční požitky. Mezi ně je možné řadit například odměny za výkon funkce poslanců, členů vlády nebo i zastupitelů v orgánech obcí a komor. Druhou skupinou jsou příjmy za práci členů družstev, společníků společnosti s ručením omezeným a komanditisty komanditní společnosti. Do poslední skupiny spadají odměny člena orgánu právnické osoby nebo likvidátora (Suchan, 2023).

Mezi příjmy, které nejsou předmětem daně podle § 6 odst. 7 ZDP patří náhrady cestovních výdajů, které byly vynaloženy v souvislosti s výkonem činnosti a z nichž plynoucí příjem ze závislé činnosti. Mezi příjmy, které nepodléhají zdanění, patří i hodnota pracovních pomůcek, pracovního oblečení a ochranných pomůcek, které zaměstnavatel poskytuje zaměstnanci pro výkon práce. Jde do určité míry o zákonnou povinnost zaměstnavatele na straně jedné, a nárok zaměstnance na straně druhé (Vančurová, 2021).

Dále se mezi příjmy, které nejsou předmětem daně, řadí částky, které byly zaměstnanci zálohově poskytnuty od zaměstnavatele, náhrady za opotřebení vlastního nářadí a povinná plnění zaměstnavatele na vytváření pracovních podmínek (Suchan, 2023).

Příjmy podle § 6 odst. 9 ZDP a také podle § 4 ZDP, tedy osvobozené příjmy, se považují například:

- nepeněžité plnění, která vynaložil zaměstnavatel na odborný rozvoj zaměstnanců související s předmětem činnosti zaměstnavatele nebo na plnění související s rekvalifikací zaměstnanců,
- zaměstnancům poskytovaná hodnota stravování jako nepeněžní plnění od zaměstnavatele určena ke spotřebě na pracovišti,
- příjmy zaměstnanců ve formě příspěvku na stravování, které poskytuje zaměstnavatel za jednu směnu v případě, že zaměstnanec odpracoval minimálně 3 hodiny během této směny a za předpokladu, že mu nevznikl nárok na stravné v podobě cestovních náhrad,
- peněžité příspěvek do výše 70 % hodnoty horního limitu stravného, který je poskytován zaměstnancům při pracovní cestě, která trvá 5–12 hodin,
- příspěvek od zaměstnavatele v celkové výši 50 000 Kč na penzijní připojištění nebo soukromé životní pojištění,
- nepeněžní plnění poskytované zaměstnanci od zaměstnavatele z fondu kulturních a sociálních potřeb, případně ze sociálního fondu (Štohl, 2022).

Přestože věcný rozsah nepeněžních benefitů poskytovaných zaměstnavatelem zaměstnancům podle § 6 odst. 9 písm. d) ZDP zůstal převážně zachován, nově bylo stanoveno omezení výše příjmů z těchto benefitů, které mohou být osvobozeny, a to zavedením limitu úhrnné hodnoty takových plnění poskytnutých konkrétním zaměstnavatelem zaměstnanci za zdaňovací období. Od roku 2024 platí celkový roční limit osvobozených příjmů v podobě nepeněžních plnění poskytovaných z fondu kulturních a sociálních potřeb ve výši poloviny průměrné mzdy. Hodnota osvobozených příjmů pro rok 2024 činí 21 983 Kč. V případě, že zaměstnavatel poskytne zaměstnanci vyšší hodnotu nepeněžních příjmů z fondu kulturních a sociálních potřeb, bude tento příjem nad stanovený limit podléhat dani z příjmů. Limit se posuzuje individuálně u každého zaměstnavatele, takže pokud jsou zaměstnanci poskytována tato plnění od více zaměstnavatelů současně, limit se aplikuje samostatně u každého zaměstnavatele. Zaměstnavatel musí mít přesnou evidenci poskytnutých nepeněžních benefitů jednotlivým zaměstnancům a dodržovat stanovené hranice pro osvobození. Je důležité si uvědomit, že nepeněžní plnění poskytované

jako benefit podle § 6 odst. 9 písm. d) ZDP pro rodinné příslušníky zaměstnance se také považuje za příjem zaměstnance (Finanční správa, 2024).

Od roku 2024 platí nové podmínky pro osvobození stravování, bez ohledu na jeho formu (peněžní či nepeněžní). Pro osvobození poskytnutého stravování jak peněžního tak nepeněžního jsou stanoveny stejné podmínky, které musí být zaměstnancem splněny a zaměstnavatelem prokázány. Jde především o podmínku odpracování 3 hodin za směnu a stanovení limitu i u nepeněžního plnění ve výši 116,20 Kč. ZDP rovněž upřesňuje, že pokud má zaměstnanec v rámci pracovní cesty nárok na stravné během příslušné směny, nelze mu poskytnout stravné nepodléhající zdanění (Vrajík et al., 2024).

3.3 Principy zdanění

Pro rozhodnutí o způsobu zdanění mzdy daní z příjmů ze závislé činnosti je důležité, zda zaměstnanec podepsal prohlášení k dani či nikoli (Štohl, 2022). To, zda zaměstnanec podepsal prohlášení k dani či nikoliv má i vliv na uplatnění měsíčních slev na dani podle § 35ba ZDP (kromě slevy na manžela/manželku) a také na to, zda zaměstnanec bude moci uplatnit daňové zvýhodnění na dítě (Finanční správa, 2023).

Pokud zaměstnanec podepíše prohlášení (nesmí to udělat současně u více zaměstnavatelů), zaměstnavatel stanoví základ daně z úhrnu všech příjmů ze závislé činnosti a je povinen odečíst z tohoto základu zálohu na daň podle ustanovení § 38h odst. 2 ZDP (Vrajík et al., 2024).

Záloha na daň z příjmů ze závislé činnosti

Záloha na daň z příjmů ze závislé činnosti je povinná platba, která se odvádí v průběhu kalendářního zdaňovacího období, v němž ještě nebyla stanovena konečná výše splatné daně, a odečítá se od celoroční daňové povinnosti poplatníka po skončení zdaňovacího období. Základem daně jsou hrubé příjmy nebo funkční požitky ze zaměstnání (Štohl, 2022).

Pokud je základ pro výpočet zálohy na daň nižší než 100 Kč, zaokrouhlí se nahoru na celé koruny. Pokud je základ nad 100 Kč, zaokrouhlí se nahoru na celé 100 Kč.

Výše zálohy se vypočítá ze základu pro výpočet zálohy daně:

- a) 15 % pro část základu daně do 4násobku průměrné mzdy,
- b) 23 % pro část základu daně nad 4násobek průměrné mzdy (Suchan, 2023).

Z důvodu rozšíření množiny vysokopříjmových poplatníků, kteří odvádí z části svých příjmů daň ve výši 23 %, je součástí konsolidačního balíčku také úprava, že se hodnota základu daně pro zvýšenou sazbu od roku 2024 stanovuje na 3násobek průměrné měsíční mzdy (Ministerstvo financí České republiky, 2023).

Z tabulky 2 jsou zřejmé jak měsíční, tak roční hranice pro zdanění příjmů ze závislé činnosti 23% sazbou daně v letech 2023 a 2024.

Tabulka 2 Hranice pro zdanění 23 % v letech 2023 a 2024

	průměrná měsíční mzda	hranice pro zdanění 23 %	roční hranice pro zdanění 23 %
2023	40 324 Kč	161 296 Kč	1 935 552 Kč
2024	43 967 Kč	131 901 Kč	1 582 812 Kč

Zdroj: Brychta, 2024 - vlastní zpracování

Daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně

V případě dohod, které jsou do stanoveného limitu a poplatník nemá podepsané prohlášení k dani, se u příjmů fyzických osob neuplatňuje záloha na daň z příjmů ze závislé činnosti. Místo toho se na ně aplikuje daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně (Vychopeň, 2023).

Všechny příjmy získané závislou činností, které jsou zdaněny srážkovou daní během roku, lze začlenit do daňového přiznání pro celoroční daňové vyrovnání. Srážková daň se také zahrne do celkové zaplacené daně. Zaměstnavatel vydá zaměstnanci potvrzení o zdanitelných příjmech ze závislé činnosti a o srážené dani vybírané podle zvláštní sazby daně (Vrajík et al., 2024).

3.4 Povinné odvody pojistného

Příjmy ze zaměstnání podléhají kromě daně z příjmu také pojistnému na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistnému na veřejné zdravotní pojištění. Vyměřovací základ zaměstnance, z něhož se odvádí pojistné, se stanoví jako částka zdanitelných příjmů zaměstnance (Vychopeň, 2023). Procentní hodnoty pojistného jsou rozděleny mezi zaměstnance a zaměstnavatele a jednotlivé procentní dílčí části pro rok 2023 jsou uvedeny v tabulce 3. Jedná se o dílčí části na zdravotní, nemocenské a důchodové pojištění. Hodnotu příspěvku na státní politiku zaměstnanosti odvádí pouze zaměstnavatel ve výši 1,2 %.

Tabulka 3 Přehled sazeb pojistného pro rok 2023

pojistné	zaměstnanec	zaměstnavatel
na zdravotní pojištění	4,5 %	9,0 %
na nemocenské pojištění	-	2,1 %
na důchodové pojištění	6,5 %	21,5 %
příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	-	1,2 %
Celkem	11,0 %	33,8 %

Zdroj: Vychopeň, 2023 – vlastní zpracování

U pojistného se uplatňuje zaokrouhlení na celé koruny nahoru. Je důležité si uvědomit, že je stanovena minimální a maximální výše pojistného. Minimální částka se vztahuje pouze na veřejné zdravotní pojištění a maximální částka se vztahuje na sociální pojištění. Minimální hranice pro odvod pojistného se rovná minimální mzdě. Hodnoty minimální mzdy, jak v měsíčním vyjádření, tak v hodinovém vyjádření, pro roky 2023 a 2024 jsou uvedeny v tabulce 4. Pokud je příjem sjednán nižší než tato částka, musí být rozdíl doplacen. Maximální hranice příspěvku je stanovena pro sociální pojištění a činí pro rok 2023 48násobek průměrné mzdy, tj. pro rok 2023 částka 1 935 552 Kč. Pokud je tedy plat poplatníka vyšší, nemusí platit vyšší pojistné (Suchan, 2023).

Tabulka 4 Výše minimální mzdy pro roky 2023 a 2024

minimální mzda	výše minimální mzdy	
	v Kč za měsíc	v Kč za hodinu
2023	17 300	103,80
2024	18 900	112,50

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2024 – vlastní zpracování

Opatření, které se od roku 2024 dotkne všech zaměstnanců, je znovu zavedení platby nemocenského pojištění ze strany zaměstnance. Systém nemocenského pojištění poskytuje finanční podporu formou dávek nemocenského pojištění v případech, kdy dojde ke ztrátě příjmů. Může jít například o dočasnou pracovní neschopnost z důvodu nemoci, úrazu, karantény, těhotenství nebo například péči o dítě (Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2024).

V tabulce 5 je uveden vývoj sazeb na nemocenském pojištění. Z tabulky je zřejmé, že od roku 2009 zaměstnanci ze svých mezd žádné nemocenské pojištění nehradili. Náklady na nemocenské pojištění nesl v těchto letech pouze zaměstnavatel.

Díky snížení sazby nemocenského pojištění z 2,3 % na 2,1 % a zavedení nových dávek nemocenského pojištění (např. otcovská nebo pečovatelská dovolená) se od roku 2019 projevuje záporné saldo účtu nemocenského pojištění, které dosahuje zhruba -8 miliard Kč.

Očekává se, že toto opatření pomůže bilanci účtu vyrovnat (Ministerstvo financí České republiky, 2023).

Tabulka 5 Nemocenské pojištění od 2008 do 2024

sazby nemocenského pojištění	do 2008	2009-30.6.2019	od 1.7.2019	od 2024
zaměstnavatel	3,3 %	2,3 %	2,1 %	2,1 %
zaměstnanec	1,1 %	0,0 %	0,0 %	0,6 %

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Nemocenské pojištění je od roku 2024 pro zaměstnance součástí pojistného na sociálním zabezpečení. Celková hodnota tohoto pojistného činí u zaměstnance nově pro rok 2024 výši 7,1 % z vyměřovacího základu, přičemž právě 0,6 % tvoří nemocenské pojištění a 6,5 % se odvádí na důchodové pojištění (Vrajík et. al., 2024).

Pro účast zaměstnanců na nemocenském a důchodovém pojištění v roce 2024 je rozhodující příjem ve výši 4 000 Kč. Zatímco maximální vyměřovací základ pro pojistné na sociálním zabezpečení činí 2 110 416 Kč (Česká správa sociálního zabezpečení, 2023).

Od 1. července 2024 budou příjmy zaměstnanců pracujících na základě dohody o provedení práce podléhat nemocenskému pojištění, pokud jejich příjem u jednoho zaměstnavatele ze všech dohod přesáhne částku 10 500 Kč (KPMG, 2023).

3.5 Slevy na dani

U daňových slev je důležité si uvědomit, že nesnižují základ daně, z něhož se vychází při výpočtu daně, ale snižují samotnou daňovou povinnost (Štohl, 2022).

Sleva na poplatníka

Všichni poplatníci mají nárok na slevu na poplatníka bez ohledu na to, zda jsou daňovými rezidenty České republiky nebo nerezidenty (Vrajík et al., 2024).

Poplatník má nárok na slevu na dani u plátce daně buď při výpočtu zálohy na daň nebo při ročním zúčtování daně. Sleva na daň se odečte buď tedy z vypočtené zálohy na daň měsíčně ve výši 2570 Kč, nebo se odečte z vypočtené roční daně ve výši 30 840 Kč. Tato sleva patří poplatníkovi v plné výši bez ohledu na to, kolik měsíců pracoval nebo měl příjem ze závislé činnosti (Vybíral a Přib, 2023).

Sleva na manžela/manželku

Sleva na dani na manžela (manželku) ve výši 24 840 Kč se poskytne v případě, že manžel (manželka) žije s poplatníkem ve společné domácnosti a jeho (její) vlastní příjmy

nepřesahují 68 000 Kč za zdaňovací období. Pokud je manžel (manželka) držitelem průkazu ZTP/P, částka se zvyšuje na dvojnásobek. Pokud manžel (manželka) v domácnosti žije jen po část roku, sleva se uplatní pouze částečně. Tato sleva se uplatní po skončení roku v žádosti o roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění (Štohl, 2022).

Od roku 2024 dochází k omezení slevy na manželku/manžela a nově platí podmínka, že osoba musí pečovat o dítě do 3 let věku. Toto opatření si klade za cíl dřívější návraty na trh práce z mateřské dovolené a započítí tak významnější výdělečné činnosti. Pokud dojde k překročení hranice příjmů, nárok na slevu zaniká (Ministerstvo financí České republiky, 2023).

Sleva na studenta

Po dobu soustavné přípravy na budoucí povolání studiem nebo předepsaným výcvikem má poplatník až do roku 2023 nárok na slevu na studenta ve výši 4 020 Kč ročně, tj. 335 Kč měsíčně. Tuto slevu je možné uplatnit u poplatníka až do dovršení věku 26 let. V případě, že se jedná o prezenční formu doktorského studia na vysoké škole, posouvá se hranice až do dovršení 28 let věku (Vybíhal a Přib, 2023).

Pro rok 2024 je sleva na studenta zrušena a hlavním důvodem je nedostatečná efektivita při poskytování slevy na daních studentům. Většině studentů stačila standardní sleva na poplatníka, která zcela odstraní zdanění příjmů do výše 205 600 Kč ročně. To znamená, že dodatečnou slevu na studenta využívali pouze studenti s vyššími příjmy, zatímco ti s nižšími příjmy ji nepotřebovali. Mezi uživatele slevy mohly patřit i osoby, které byly jen formálně studenty (byly zapsané ke studiu), ale ve skutečnosti již nestudovaly (Ministerstvo financí České republiky, 2023).

Sleva za umístění dítě

Hodnota slevy do roku 2023 za umístění dítěte je shodná s minimální mzdou stanovenou pro dané období. Výše slevy odpovídá výdajům, které poplatník prokazatelně vynaložil za umístění svého vyživovaného dítěte do předškolního zařízení během daného zdaňovacího období. Tento nárok lze uplatnit prostřednictvím prohlášení a potvrzení od předškolního zařízení o výši vynaložených výdajů. Důležitou podmínkou je, že dítě musí bydlet ve společné domácnosti s poplatníkem. Pokud je dítě ve střídavé péči, mohou si nárok na slevu uplatnit oba rodiče, avšak nesmí překročit limit minimální mzdy (Suchan, 2023).

Školkové mohli poplatníci poprvé uplatnit v daňovém priznání či ročním zúčtováním daní za rok 2014. Sleva odpovídala souhrnu plateb za školkové, nicméně pokud poplatník

zaplatil více, mohl si uplatnit slevu maximálně ve výši minimální mzdy (Bonaventura, 2023).

Od 1. 1. 2024 byla sleva za umístění dítěte zrušena. Důvodem pro zrušení této slevy byl zejména fakt, že na slevu na školkovné dosahovali především středně a vysokopříjmoví poplatníci, kteří měli dostatečně vysoký základ daně. Nízkopříjmových poplatníků se tato sleva z velké části netýkala z důvodu nízkého základu daně. Školkovné se tedy stalo dobrým příkladem, že se u daňových nástrojů nemusí vždy jednat o vhodný nástroj sociální politiky (Ministerstvo financí České republiky, 2023).

Sleva na dani na invaliditu poplatníka

Tuto slevu můžeme rozdělit na následující:

- a) **Základní sleva na invaliditu** – poplatník pobírá invalidní důchod z důvodu invalidity prvního nebo druhého stupně. Sleva činí 2 520 Kč ročně.
- b) **Rozšířená sleva na invaliditu** – poplatník pobírá invalidní důchod z důvodu invalidity třetího stupně. Sleva činí 5 040 Kč ročně.
- c) **Sleva na držitele průkazu ZTP/P** – Poplatník je držitelem průkazu ZTP/P. Sleva činí 16 140 Kč ročně (Štohl, 2022).

3.6 Daňové zvýhodnění

Daňový rezident má nárok na daňové zvýhodnění na vyživované dítě, které s ním žije ve společné domácnosti na území členského státu Evropské unie nebo státu z Evropského hospodářského prostoru. Hodnoty daňového zvýhodnění jsou uvedeny v tabulce 6. Toto zvýhodnění snižuje daň poplatníka podle § 16 ZDP ročně a podle § 38 h odstavce 2 ZDP měsíčně (Vrajík et al., 2024).

Jsou tři možnosti, kterými může poplatník uplatnit daňové zvýhodnění:

- a) slevou na dani,
- b) daňového bonusu,
- c) kombinací slevy na dani a daňového bonusu (Štohl, 2022).

Tabulka 6 Výše daňového zvýhodnění na děti pro rok 2023

	měsíčně	ročně
na první dítě	1 267 Kč	15 204 Kč
na druhé dítě	1 860 Kč	22 320 Kč
na třetí a každé další dítě	2 320 Kč	27 840 Kč

Zdroj: Vybíhal a Přib, 2023 – vlastní zpracování

V případě, že je vyživované dítě držitele průkazu ZTP/P, nárok na daňové zvýhodnění se zdvojnásobí. Daňové zvýhodnění na vyživované dítě lze uplatnit naposledy v měsíci, kdy dítě dosáhne věku 18 let a není soustavně připravováno na budoucí povolání, a dále naposledy v měsíci, kdy dítě dosáhne 26 let, i pokud stále pokračuje ve vzdělávání pro budoucí povolání (Suchan, 2023).

Na základě vládního nařízení č. 396/2023 Sb. byla od 1. 1. 2024 zvýšena minimální mzda z 17 300 Kč na 18 900 Kč za měsíc. Tato změna se od roku 2024 promítla i do vyplácení daňového bonusu získávaného na základě daňového zvýhodnění na děti, a to je podmíněno:

- výši příjmu, který musí být minimálně 6násobek minimální mzdy k 1. 1., což znamená zvýšení hranice z 103 800 Kč na 113 400 Kč,
- pro výplatu měsíčního bonusu je vyžadován příjem zaměstnance minimálně ve výši poloviny minimální mzdy (podle § 35d odst. 4 ZDP), což znamená zvýšení hranice z 8 650 Kč na 9 450 Kč (Brychta, 2024).

3.7 Nezdánitelné části základu daně

Plátce daně (zaměstnavatel) může zohlednit prokázané nezdanitelné položky v rámci ročního zúčtování záloh na daň za zdaňovací období. Popřípadě je poplatník může uplatnit v daňovém přiznání (Vrajík et. al, 2024).

Bezúplatná plnění

Z hodnoty základu daně po skončení zdaňovacího období lze odečíst hodnotu bezúplatného plnění, které poskytl poplatník v souladu s ustanovením § 15 odst. 1 ZDP. Toto bezúplatné plnění může být poskytnuto fyzickým osobám s bydlištěm v České republice, obcím nebo právnickým osobám se sídlem na území ČR za účely stanovené zákonem. Odečíst lze hodnotu bezúplatného plnění ve výši maximálně 15 % základu daně, pokud úhrnná hodnota bezúplatného plnění přesáhne 2 % základu daně nebo dosáhne minimální hodnoty 1 000 Kč (Vybíhal a Přib, 2023).

Pro zdaňovací období 2023 však neplatí maximální výše hodnoty bezúplatného plnění ve výši 15 %, ale ve výši 30 % základu daně podle § 1 odst. 1 zákona č. 128/2022 Sb. (Finanční správa, 2024).

Konkrétní hodnoty bezúplatného plnění na zdravotnické účely jsou stanoveny na 3 000 Kč za odběr krve bezpříspěvkového dárce, 20 000 Kč za odběr orgánů od žijícího dárce a 20 000 Kč za odběr krvetvorných buněk s výjimkou nákladů spojených s odběrem (Vybíhal a Přib, 2023).

Úroky z úvěrů zaplacené ve zdaňovacím období

Od základu daně lze odečíst částky odpovídající úrokům zaplaceným během zdaňovacího období, jako jsou úroky z úvěrů od stavebních spořitelien a úroky z hypoték od bank. Úroky lze uplatnit jako osvobozenou část základu daně v případě úvěrů na nemovitosti sloužící k vlastnímu trvalému bydlení poplatníka. Výše úroků nesmí přesáhnout 150 000 Kč. Pokud jsou úroky placeny pouze po část roku, nesmí uplatněná částka přesáhnout jednu dvanáctinu této částky za každý měsíc placení úroků (Suchan, 2023).

Spoření na důchod

Další nezdanitelnou částkou, kterou lze odečíst od základu daně za zdaňovací období, je částka zaplacená za příspěvky na penzijním připojištění se státním příspěvkem, doplňkovém penzijní spoření a penzijním pojištění. Celkem lze od základu daně za zdaňovací období za rok 2023 odečíst až 24 000 Kč (Vybíhal a Přib, 2023).

Penzijní připojištění se státním příspěvkem podle smlouvy o penzijním připojištění se státním příspěvkem uzavřené mezi poplatníkem a penzijní společností umožňuje odečíst částku, která odpovídá součtu částek měsíčních příspěvků, které v jednotlivých kalendářních měsících zdaňovacího období přesáhly maximální hranici pro státní příspěvek (Finanční správa, 2023).

Od doplňkového penzijního spoření na základě smlouvy o doplňkovém penzijním spoření uzavřené mezi poplatníkem a penzijní společností lze odečíst částku, která představuje celkový úhrn měsíčních příspěvků v jednotlivých kalendářních měsících zdaňovacího období, které přesahují maximální výši státního příspěvku (Finanční správa, 2023).

Penzijní pojištění podle smlouvy o penzijním pojištění uzavřené mezi poplatníkem a institucí penzijního pojištění nebo na základě jiné dohody o účasti poplatníka na penzijním pojištění u instituce penzijního pojištění umožňuje odečíst částku, která odpovídá součtu příspěvků,

kteřé poplatník zaplatil na své penzijní pojištění v daném zdaňovacím období, za předpokladu, že plnění z penzijního pojištění bude vyplaceno až po 60 měsících a nejdříve ve věku 60 let (Finanční správa, 2023).

Základ daně za zdaňovací období 2023 lze mimo jiné také snížit o běžné pojistné poplatníka za jeho soukromé životní pojištění, které má uzavřené s pojišťovnou jako pojistník a pojištěný v jedné osobě. Maximální možná částka, kterou lze odečíst za celé zdaňovací období, činí 24 000 Kč, bez ohledu na počet uzavřených smluv s různými pojišťovnami (Vybíhal a Přib, 2023).

Všechny tyto produkty byly pro rok 2024 sloučeny do jednoho paragrafu, a i nadále bude platit pravidlo, že daňový poplatník může od základu daně odečíst příspěvky na penzijní připojištění se státním příspěvkem, penzijní pojištění, doplňkové penzijní spoření, soukromé životní pojištění a nově od roku 2024 i dlouhodobý investiční produkt nebo spoření na stáří. Limit, který lze od základu daně odečíst ve zdaňovacím období 2024, je stanoven na částku 48 000 Kč a souhrnně zahrne příspěvky na všechny zmíněné produkty (Finanční správa, 2023).

Členské příspěvky

Poplatník má možnost si odečíst částku za zaplacené členské příspěvky odborové organizace ze svých zdanitelných příjmů. Tento odpočet může dosáhnout maximálně 1,5 % zdanitelných příjmů a maximální výše činí 3 000 Kč za celé zdaňovací období. Poplatník musí předložit potvrzení odborové organizace potvrzující výši zaplaceného členského příspěvku (Vychopeň, 2023).

Možnost odečíst si zaplacené členské příspěvky odborové organizace ze svých zdanitelných příjmů od 1.1.2024 končí. Výjimka odpočtu za členské příspěvky odborům byla velice selektivní. Mnoho lidí je členy různých neziskových organizací, jako je například výchova a vzdělávání mládeže nebo sport, a nemají možnost uplatnit odpočet od základu daně. Proto bylo obtížné zdůvodnit, proč právě tento konkrétní neziskový subjekt by měl mít právo na toto zvýhodnění (Ministerstvo financí České republiky, 2023).

Úhradu za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání

Platby za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání mohou být odečteny od základu daně v zdaňovacím období, pokud je nehradil zaměstnavatel nebo nebyly jako výdaje uplatněny jinak, maximálně do výše 10 000 Kč. Pro osoby se zdravotním postižením je

možné odečíst až 13 000 Kč za zdaňovací období a pro osoby s těžším zdravotním postižením až 15 000 Kč (Finanční správa, 2024).

V roce 2024 již není možné snížit základ daně o nezdanitelnou část základu daně podle § 15 ZDP v případě úhrad za zkoušky ověřující další vzdělávání. Tato možnost byla konsolidačním balíčkem zrušena (Brychta, 2024).

3.8 Roční zúčtování

Poplatník, který není povinen podat daňové přiznání, může žádat zaměstnavatele o roční zúčtování záloh daně z příjmu ze závislé činnosti a daňového zvýhodnění. Podmínky pro podání žádosti o ročního zúčtování jsou uvedeny v § 38ch a 35 odst. 6 až 9 ZDP (Vrajík et. al, 2024).

Požádat o roční zúčtování může poplatník, který:

- měl příjmy ve zdaňovacím období pouze od jednoho plátce,
- nebo pobíral příjmy od více plátců, ale tyto příjmy pobíral postupně za sebou,
- u všech plátců podepsal poplatník prohlášení k dani,
- u posledního z plátců písemně požádal o roční zúčtování,
- poplatník nepodal nebo není povinen podat daňové přiznání (Vybíhal a Přib, 2023).

Podmínky pro provedení ročního zúčtování:

- zaměstnanec musí o roční zúčtování požádat písemně, a to nejpozději do 15. 2. po skončení roku,
- do stejného data musí předložit podklady od všech předchozích postupných plátců. To jsou doklady o výši obdržených příjmů ze závislé činnosti, sražených zálohách, poskytnutých měsíčních slevách a vyplacených daňových bonusech za uplynulé zdaňovací období,
- roční zúčtování provede ten zaměstnavatel, u kterého poplatník podepsal Prohlášení k dani jako poslední,
- plátce daně provede výpočet daně a roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění nejpozději do 31. 3. po uplynutí zdaňovacího období,
- v případě, že v průběhu roku neuplatní poplatník daňové zvýhodnění na dítě nebo některou ze slev na dani, může takto učinit při ročním zúčtování daně,

- zároveň v tento moment poplatník uplatní roční slevy na dani a případně odpočty nezdanitelných částí základů daně (Vrajík et. al, 2024).

Při zúčtování zaplacených záloh má poplatník možnost žádat o uplatnění slev, které nebyly zohledněny při stanovení záloh, stejně jako o nestandardní odpočty. Je také možné dodatečně prokázat nárok na slevy, které byly možné uplatnit při výpočtu záloh, ale poplatník o jejich uplatnění nepožádal nebo nárok na ně neprokázal (Vančurová, 2021).

Na obrázku 8 je znázorněn postup při výpočtu ročního zúčtování záloh na daň z příjmů FO ze závislé činnosti a daňového zvýhodnění na dítě. Základ daně tvoří úhrn všech hrubých příjmů, s výjimkou příjmů, které jsou od daně osvobozeny nebo nejsou předmětem daně z příjmů. Tento základ daně je možné snížit o nezdanitelné části základu daně. Následně dojde k zaokrouhlení základu daně na celé stokoruny dolů a z něj je poté vypočtena daň ve výši 15 % pro část základu do 48násobku průměrné mzdy (pro rok 2023 se jedná o částku 1 935 552 Kč) a ve výši 23 % přesahující hodnotu 48násobku průměrné mzdy. Pro rok 2024 se vypočte daň ve výši 15 % do 36násobku průměrné mzdy (pro rok 2024 hodnota činí 1 582 812 Kč). Základ daně v roce 2024 přesahující hodnotu 36násobku průměrné mzdy je zdaněn 23% sazbou daně. Daň se vypočítá jako součet součinu příslušné části sníženého základu daně a sazby daně pro danou část. Nyní se vypočtená daň sníží o slevy na dani. Slevy mohou být poskytnuty pouze do výše daňové povinnosti. Daň po slevách může být snížena o daňové zvýhodnění na děti. Po výpočtu daně po uplatnění slev na dani a případného daňového zvýhodnění dochází k porovnání této částky s úhrnem záloh na daň, které byly během zdaňovacího období zaměstnavatelem sraženy. Dále se porovnává nárok na daňový bonus s částkami, které na daňovém bonusu byly zaměstnanci během roku již vyplaceny formou měsíčního daňového bonusu. V případě, že zaměstnanec má nárok na vyšší daňový bonus, než jaká částka mu byla v součtu během roku vyplacena, zaměstnavatel zvýší případný přeplatek na dani o tuto nevyplacenou část daňového bonusu. Naopak pokud jsou měsíční daňové bonusy vyšší než roční nárok na daňový bonus, zaměstnavatel o přeplacenou část daňového bonusu sníží případný nedoplatek na dani. Pokud zaměstnanci vyjde nedoplatek, nebude po něm vyžadován, ale pokud bude zaměstnanci vypočten přeplatek vyšší než 50 Kč, bude zaměstnanci vrácen (Krchová, 2024).

úhrn základů daně	-	nezdanitelné části základu daně § 15 ZDP	=	roční základ daně zaokrouhlená na 100 dolů
roční základ daně zaokrouhlená na 100 dolů	x	daň - 15 % do daného limitu - 23 % nad daný limit	=	stanovená daň
stanovená daň	-	sleva na dani (max. do výše 0 Kč)	=	stanovená daň snížená o úhrn slev
stanovená daň snížená o úhrn slev	-	daňové zvýhodnění na dítě	=	konečná daňová povinnost/daňový bonus
konečná daňová povinnost/daňový bonus	+ -	(-)skutečně stržené zálohy na daň/(+)vyplacené daňové bonusy	+ = -	přeplatek větší než 50 Kč se vrátí nedoplatek se nevybere

Obrázek 8 Roční zúčtování s uplatněním daňového zvýhodnění

Zdroj: Vrajík et. al, 2024 – vlastní zpracování

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 ANALÝZA DAŇOVÉHO ZATÍŽENÍ DOMÁCNOSTÍ PŘED A PO PŘIJETÍ KONSOLIDAČNÍHO BALÍČKU

Pro analýzu daňové zátěže domácností a stanovení efektivní sazby daně je klíčové provést výpočet čisté mzdy pro každého poplatníka v modelové domácnosti na základě jeho hrubé měsíční mzdy. Tento výpočet zahrnuje také výpočet měsíční zálohy na daň, která je následně upravena o hodnotu měsíční slevy na poplatníka. Sleva na poplatníka je poskytována každému poplatníkovi v simulovaných domácnostech, přičemž se předpokládá, že podepsal prohlášení k dani. V případě domácností s dětmi je uplatňováno daňové zvýhodnění na vyživované dítě, což může snížit daňovou povinnost poplatníka nebo vést k vyplacení daňového bonusu.

K výpočtu čisté mzdy je nezbytné také vypočítat výše měsíčních odvodů na sociálním a zdravotním pojištění pro každého poplatníka. Procentní sazba zdravotního pojištění zůstává konstantní na úrovni 4,5 % pro roky 2023 a 2024. Naopak u sociálního pojištění došlo ke změně sazby, kdy hodnota stoupla z původních 6,5 % pro rok 2023 na 7,1 % pro rok 2024. Tato změna má vliv na celkovou daňovou zátěž domácnosti.

Na základě vypočtených čistých mezd je vypočtena každému poplatníkovi efektivní sazba daně, která nebere v potaz odvody na sociálním a zdravotním pojištění. Pro srovnání vlivu zavedení konsolidačního balíčku na měsíční mzdy domácností je vypočteno měsíční daňové zatížení domácnosti. Tento ukazatel zahrnuje nejen odvedenou daň, ale také odvody na sociálním a zdravotním pojištění.

Následně je každému poplatníkovi provedeno roční zúčtování záloh na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a daňového zvýhodnění, kde jsou pro rok 2023 uplatněny roční slevy na dani jako sleva na poplatníka, sleva na manželku nebo školkovné a také daňové zvýhodnění na vyživované dítě. Pro rok 2024 došlo k úplnému zrušení školkovného a ke změně podmínek pro možnosti uplatnění roční slevy na manželku. Tyto dvě skutečnosti jsou zakomponovány do modelových domácností. Každému poplatníkovi je vypočtena daňová povinnost nebo případný daňový bonus a hodnota ročních odvodů na sociálním a zdravotním pojištění. Z těchto hodnot dochází k výpočtu roční daňové zátěže domácnosti pro rok 2023 a 2024 a následně k jejich porovnání a analýze rozdílů.

4.1 Představení modelových domácností

Tato kapitola je zaměřena na představení modelových domácností, jejichž příjmy podléhají dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti v kontextu zavedení konsolidačního balíčku. Domácnosti jsou rozděleny do 3 skupin podle výše příjmů: nízkopříjmové, středně příjmové a vysokopříjmové. Hodnoty měsíčních hrubých mezd členů domácnosti vycházejí z Informačního systému o průměrném výdělku za první polovinu roku 2023. ISPV má hodnoty rozděleny do decilů. Pro nízkopříjmové poplatníky byly zvoleny hodnoty mezd z prvního decilu, pro středně příjmové poplatníky hodnoty průměru a pro ženy ve vysokopříjmových domácnostech byla zvolena hodnota z devátého decilu. Pro muže, žijící ve vysokopříjmových domácnostech byla zvolena vyšší hodnotu hrubých měsíčních mezd, než jaké uvádí ISPV z důvodu promítnutí změny 23% sazby daně z příjmů. Každá příjmová skupina zahrnuje čtyři modelové domácnosti a tyto domácnosti jsou představeny v tabulce 7, kde jsou uvedeny hrubé měsíční mzdy jednotlivých poplatníků. Z tabulky je patrné, že pokud má rodina dítě, které je starší 3 let, navštěvuje mateřskou školu a rodiče každý rok zaplatí školkovné ve výši 8 000 Kč.

Tabulka 7 Měsíční příjmy a charakteristiky pro modelové domácnosti

			příjem			
	modelová domácnost		nízkopříjmová domácnost	středně příjmová domácnost	vysokopříjmová domácnost	hrazeno školkovné
1. domácnost	bezdětná domácnost	muž	22 092 Kč	49 340 Kč	164 753 Kč	NE
		žena	20 872 Kč	39 151 Kč	60 522 Kč	
2. domácnost	domácnost s dítětem do 3 let – pracuje jeden	muž	22 092 Kč	49 340 Kč	164 753 Kč	NE
		žena	0 Kč	0 Kč	0 Kč	
		dítě	ANO	ANO	ANO	
3. domácnost	domácnost s dítětem nad 3 let – pracuje jeden	muž	22 092 Kč	49 340 Kč	164 753 Kč	8 000 Kč
		žena	0 Kč	0 Kč	0 Kč	
		dítě	ANO	ANO	ANO	
4. domácnost	domácnost s dítětem nad 3 let – pracují oba	muž	22 092 Kč	49 340 Kč	164 753 Kč	8 000 Kč
		žena	20 872 Kč	39 151 Kč	60 522 Kč	
		dítě	ANO	ANO	ANO	

4.2 Modelová domácnost č. 1

V rámci modelových domácností č. 1 se v roce 2024 oproti roku 2023 promítly dvě změny. První změnou je zvýšení sazby sociálního pojištění u všech poplatníků z důvodu znovuzavedení nemocenského pojištění, které je součástí sociálního pojištění. Jak bylo zmíněno v úvodu dané kapitoly, toto zvýšení sociálního pojištění se projevilo pouze v daňovém zatížení jak jednotlivce, tak domácnosti, ale neprojevilo se v ukazateli ETR, který se zaměřuje pouze na daň a její efektivitu.

Druhá změna se týká pouze vysokopříjmové domácnosti a souvisí s úpravou podmínek pro zdanění 23% sazbou daně z příjmů fyzických osob. Došlo ke snížení hranice pro uplatnění 23% sazby daně, a to z 4násobku průměrné mzdy (pro rok 2023 částka 161 296 Kč) na 3násobek průměrné mzdy (pro rok 2024 částka 131 901 Kč). Tato změna se dotkla pouze poplatníka mužského pohlaví, jehož příjmy činí 164 753 Kč. Jelikož se jedná o bezdětné domácnosti, kde oba poplatníci pracují, další změny z konsolidačního balíčku nejsou pro tyto modelové situace relevantní.

4.2.1 Nízkopříjmová domácnost

V případě první modelové domácnosti s nízkými příjmy je rozdíl na celkovém měsíčním daňovém zatížení domácnosti v roce 2024 oproti roku 2023 zvýšen o 0,6 procentního bodu. Tento rozdíl je způsoben znovuzavedením nemocenského pojištění ve výši 0,6 %. Z tabulky 8 vyplývá, že v důsledku konsolidačního balíčku došlo v roce 2024 ke snížení celkového čistého měsíčního příjmu bezdětné nízkopříjmové domácnosti v peněžním vyjádření o 258 Kč. Další změny při výpočtu měsíčního daňového zatížení domácností pro sledované roky nenastaly.

Tabulka 8 Výpočet daňového zatížení 1. modelové domácnosti – nízkopříjmová

nízkopříjmová domácnost	2023		2024	
	muž	žena	muž	žena
modelová domácnost č. 1				
hrubá mzda	22 092 Kč	20 872 Kč	22 092 Kč	20 872 Kč
zaokrouhlený základ daně	22 100 Kč	20 900 Kč	22 100 Kč	20 900 Kč
záloha na daň před odečtením slev	3 315 Kč	3 135 Kč	3 315 Kč	3 135 Kč
slevy na dani	2 570 Kč	2 570 Kč	2 570 Kč	2 570 Kč
-sleva na poplatníka	2 570 Kč	2 570 Kč	2 570 Kč	2 570 Kč
záloha na daň	745 Kč	565 Kč	745 Kč	565 Kč
daňové zvýhodnění na dítě	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
záloha na daň po odečtení daň. zvýhodnění/daňový bonus	745 Kč	565 Kč	745 Kč	565 Kč
sociální pojištění zaměstnance	1 436 Kč	1 357 Kč	1 569 Kč	1 482 Kč
zdravotní pojištění zaměstnance	995 Kč	940 Kč	995 Kč	940 Kč
čistá mzda	18 916 Kč	18 010 Kč	18 783 Kč	17 885 Kč
efektivní sazba daně ETR poplatníka	3,37 %	2,71 %	3,37 %	2,71 %
daňové zatížení poplatníka	14,38 %	13,71 %	14,98 %	14,31 %
hrubý příjem domácnosti	42 964 Kč		42 964 Kč	
čistý příjem domácnosti	36 926 Kč		36 668 Kč	
měsíční daňové zatížení domácnosti	14,05 %		14,65 %	
rozdíl	0,60 %			

V tabulce 9 je provedeno roční zúčtování pro každého poplatníka pobírajícího nízké příjmy a následně pro celou 1. nízkopříjmovou modelovou domácnost vypočteno roční daňové zatížení. Domácnost v tomto případě neuplatňuje žádné nezdánitelné části základu daně, což znamená, že jejich základ daně je zaokrouhlen na 100 Kč dolů a následně je vypočtena daň ve výši 15 %. Každému poplatníkovi je poté uplatněna roční sleva na poplatníka. Celková daňová povinnost poplatníka se následně rovná vypočtené dani po odečtení slevy na dani. Stejně jako u měsíčního daňového zatížení nízkopříjmové domácnosti, tak i při ročním zúčtování, je rozdíl na daňovém zatížení domácnosti v roce 2024 vyšší o 0,6 procentního bodu a byl způsoben znovuzavedením nemocenského pojištění.

Tabulka 9 Roční zúčtování 1. modelové domácnosti – nízkopříjmová

nízkopříjmová domácnost	2023		2024	
	muž	žena	muž	žena
modelová domácnost č. 1				
základ daně	265 104 Kč	250 464 Kč	265 104 Kč	250 464 Kč
vypočtená daň (15 %)	39 765 Kč	37 560 Kč	39 765 Kč	37 560 Kč
slevy na dani	30 840 Kč	30 840 Kč	30 840 Kč	30 840 Kč
- základní sleva na poplatníka	30 840 Kč	30 840 Kč	30 840 Kč	30 840 Kč
- sleva na manžela (manželku)	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
- sleva za umístění dítěte	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
daň po slevách na dani	8 925 Kč	6 720 Kč	8 925 Kč	6 720 Kč
roční pojištění – sociální/zdravotní	29 172 Kč	27 564 Kč	30 768 Kč	29 064 Kč
roční daň. zatížení domácnosti	14,04 %		14,64 %	
rozdíl	0,60 %			

4.2.2 Středně příjmová domácnost

V tabulce 10 je prezentován výpočet měsíčních čistých mezd a hodnot měsíčního daňového zatížení, jak poplatníků, tak celé středně příjmové bezdětné domácnosti. Středně příjmová domácnost bude v důsledku zavedení konsolidačního balíčku vykazovat měsíčně nižší disponibilní příjem o 531 Kč. V rámci ukazatele ETR, který představuje pouze efektivitu daně, nedošlo ve sledovaných letech k žádné změně. Stejně jako u nízkopříjmové, tak i u středně příjmové domácnosti se její daňové zatížení zvýšilo o 0,60 % díky nemocenskému pojištění. Další změny z konsolidačního balíčku pro modelovou středně příjmovou bezdětnou domácnost nejsou relevantní.

Tabulka 10 Výpočet daňového zatížení 1. modelové domácnosti – středně příjmová

středně příjmová domácnost	2023		2024	
	muž	žena	muž	žena
modelová domácnost č. 1				
hrubá mzda	49 340 Kč	39 151 Kč	49 340 Kč	39 151 Kč
zaokrouhlený základ daně	49 400 Kč	39 200 Kč	49 400 Kč	39 200 Kč
záloha na daň před odečtením slev	7 410 Kč	5 880 Kč	7 410 Kč	5 880 Kč
slevy na dani	2 570 Kč	2 570 Kč	2 570 Kč	2 570 Kč
-sleva na poplatníka	2 570 Kč	2 570 Kč	2 570 Kč	2 570 Kč
záloha na daň	4 840 Kč	3 310 Kč	4 840 Kč	3 310 Kč
daňové zvýhodnění na dítě	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
záloha na daň po odečtení daň. zvýhodnění/daňový bonus	4 840 Kč	3 310 Kč	4 840 Kč	3 310 Kč
sociální pojištění zaměstnance	3 208 Kč	2 545 Kč	3 504 Kč	2 780 Kč
zdravotní pojištění zaměstnance	2 221 Kč	1 762 Kč	2 221 Kč	1 762 Kč
čistá mzda	39 071 Kč	31 534 Kč	38 775 Kč	31 299 Kč
efektivní sazba daně ETR poplatníka	9,81 %	8,45 %	9,81 %	8,45 %
daňové zatížení poplatníka	20,81 %	19,46 %	21,41 %	20,06 %
hrubý příjem domácnosti	88 491 Kč		88 491 Kč	
čistý příjem domácnosti	70 605 Kč		70 074 Kč	
měsíční daňové zatížení domácnosti	20,21 %		20,81 %	
rozdíl	0,60 %			

Tabulka 11 popisuje roční zúčtování daně u první středně příjmové modelové domácnosti, u které nebyly uplatněny žádné nezdánitelné části základu daně, a tedy byl roční základ daně zaokrouhlen na celé stokoruny nahoru a z něj vypočtena 15% daň, která následně byla snížena o jedinou slevu, kterou 1. modelová domácnost uplatňuje, a to slevu na poplatníka v roční výši. Tím došlo ke snížení daňové povinnosti. Hodnota ročního daňového zatížení domácnosti v roce 2023 činila 20,19 % a v roce 2024 vzrostla hodnota na 20,79 %. Ke zvýšení daňového zatížení domácnosti o 0,6 procentního bodu došlo díky konsolidačnímu balíčku. Opět se na této modelové domácnosti projevilo pouze znovuzavedení nemocenského pojištění.

Tabulka 11 Roční zúčtování 1. modelové domácnosti – středně příjmová

středně příjmová domácnost	2023		2024	
	muž	žena	muž	žena
modelová domácnost č. 1				
základ daně	592 080 Kč	469 812 Kč	592 080 Kč	469 812 Kč
vypočtená daň (15 %)	88 800 Kč	70 470 Kč	88 800 Kč	70 470 Kč
slevy na dani	30 840 Kč	30 840 Kč	30 840 Kč	30 840 Kč
- základní sleva na poplatníka	30 840 Kč	30 840 Kč	30 840 Kč	30 840 Kč
- sleva na manžela (manželku)	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
- sleva za umístění dítěte	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
daň po slevách na dani	57 960 Kč	39 630 Kč	57 960 Kč	39 630 Kč
roční pojištění – sociální/zdravotní	65 148 Kč	51 684 Kč	68 700 Kč	54 504 Kč
roční daň. zatížení domácnosti	20,19 %		20,79 %	
rozdíl	0,60 %			

4.2.3 Vysokopříjmová domácnost

Tabulka 12 popisuje výpočet měsíčního daňového zatížení 1. modelové vysokopříjmové bezdětné domácnosti. Měsíční příjem muže dosahuje takové výše, že při výpočtu zálohy na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti je uplatněna nejen základní 15% sazba daně, ale rovněž zvýšená 23% sazba daně. Tato skutečnost platí jak pro zdaňovací období roku 2023, tak pro zdaňovací období roku 2024. V roce 2023 byly 23% sazbou zdaněny příjmy převyšující částku 161 296 Kč, tj. 4násobek průměrné mzdy pro rok 2023. Avšak v roce 2024 byla hranice pro využití 23% sazby daně snížena na 131 901 Kč, tj. 3násobek průměrné mzdy pro rok 2024.

Celkový čistý příjem bezdětné domácnosti pobírající vysoké příjmy se v roce 2024 měsíčně snížil o 3 704 Kč díky změnám, které pro tuto modelovou domácnost přinesl konsolidační balíček. Celkové měsíční daňové zatížení domácnosti se oproti roku 2023 zvýšilo v roce 2024 o 1,64 procentního bodu. Tuto změnu způsobilo jak zavedení nemocenského pojištění, tak snížení hranice pro zdanění příjmu 23% sazbou daně, a tedy v roce 2024 byla vyšší část příjmů poplatníka zdaněna sazbou daně ve výši 23 %.

Tabulka 12 Výpočet daňového zatížení 1. modelové domácnosti – vysokopříjmová

vysokopříjmová domácnost	2023		2024	
	muž	žena	muž	žena
modelová domácnost č. 1				
hrubá mzda	164 753 Kč	60 522 Kč	164 753 Kč	60 522 Kč
zaokrouhlený základ daně	164 800 Kč	60 600 Kč	164 800 Kč	60 600 Kč
záloha na daň před odečtením slev	25 001 Kč	9 090 Kč	27 352 Kč	9 090 Kč
slevy na dani	2 570 Kč	2 570 Kč	2 570 Kč	2 570 Kč
-sleva na poplatníka	2 570 Kč	2 570 Kč	2 570 Kč	2 570 Kč
záloha na daň	22 431 Kč	6 520 Kč	24 782 Kč	6 520 Kč
daňové zvýhodnění na dítě	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
záloha na daň po odečtení daň. zvýhodnění/daňový bonus	22 431 Kč	6 520 Kč	24 782 Kč	6 520 Kč
sociální pojištění zaměstnance	10 709 Kč	3 934 Kč	11 698 Kč	4 298 Kč
zdravotní pojištění zaměstnance	7 414 Kč	2 724 Kč	7 414 Kč	2 724 Kč
čistá mzda	124 199 Kč	47 344 Kč	120 859 Kč	46 980 Kč
efektivní sazba daně ETR	13,61 %	10,77 %	15,04 %	10,77 %
daňové zatížení poplatníka	24,62 %	21,77 %	26,64 %	22,38 %
hrubý příjem domácnosti	225 275 Kč		225 275 Kč	
čistý příjem domácnosti	171 543 Kč		167 839 Kč	
měsíční daňové zatížení domácnosti	23,84 %		25,50 %	
rozdíl	1,64 %			

Roční zúčtování 1. vysokopříjmové modelové domácnosti vychází z tabulky 13. Ani u vysokopříjmové domácnosti nebyly uplatněny žádné odčitatelné položky od základu daně a ani slevy na dani, kromě základní slevy na poplatníka. Roční daňové zatížení domácnosti činilo v roce 2023 23,74 %, zatímco v roce 2024 došlo ke zvýšení daňového zatížení domácnosti na hodnotu 25,49 %. Rozdíl mezi měsíčním daňovým zatížením domácnosti a ročním daňovým zatížením v roce 2023 činí u vysokopříjmové domácnosti 0,1 procentního bodu. To je způsobeno tím, že pro výpočet sociálního pojištění byl v roce 2023 stanoven limit pro maximální vyměřovací základ, který činil 1 935 552 Kč, tj. 48násobek průměrné mzdy v roce 2023. Jelikož příjmy poplatníka přesahovaly tuto hranici, byla právě hodnota sociálního pojištění vypočtena právě z maximálního vyměřovacího základu pro sociální pojištění a tím došlo ke snížení roční daňové zátěže oproti měsíčnímu daňovému zatížení domácnosti v roce 2023. I pro rok 2024 je stanoven limit pro maximální vyměřovací základ pro sociální pojištění v částce 2 110 416 Kč, ale příjmy poplatníka nejsou natolik vysoké, aby převýšily hranici stanovenou právě pro rok 2024.

Tabulka 13 Roční zúčtování 1. modelové domácnosti – vysokopříjmová

vysokopříjmová domácnost	2023		2024	
	muž	žena	muž	žena
modelová domácnost č. 1				
základ daně	1 977 036 Kč	726 264 Kč	1 977 036 Kč	726 264 Kč
celková vypočtená daň	299 866 Kč	108 930 Kč	328 085 Kč	108 930 Kč
vypočtená daň (15 %)	290 333 Kč	108 930 Kč	237 422 Kč	108 930 Kč
vypočtená daň (23 %)	9 533 Kč	0 Kč	90 663 Kč	0 Kč
slevy na dani	30 840 Kč	30 840 Kč	30 840 Kč	30 840 Kč
- základní sleva na poplatníka	30 840 Kč	30 840 Kč	30 840 Kč	30 840 Kč
- sleva na manžela (manželku)	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
- sleva za umístění dítěte	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
daň po slevách na dani	269 026 Kč	78 090 Kč	297 245 Kč	78 090 Kč
roční pojištění – sociální/zdravotní	214 780 Kč	79 896 Kč	229 344 Kč	84 264 Kč
roční daň. zatížení domácnosti	23,74 %		25,49 %	
rozdíl	1,74 %			

4.3 Modelová domácnost č. 2

Druhá modelová domácnost je složena ze tří členů, přičemž příjmy ze zaměstnání pobírá pouze jeden z nich, a to muž. Žena není výdělečně činná, neboť pečuje o dítě do tří let věku, a její roční příjmy nepřevyšují částku 68 000 Kč. Poplatník tedy při měsíčním výpočtu čisté mzdy uplatňuje daňové zvýhodnění na dítě.

4.3.1 Nízkopříjmová domácnost

Výpočet daňového zatížení druhé nízkopříjmové modelové domácnosti je uveden v tabulce 14. Díky daňovému zvýhodnění na vyživované dítě poplatník sníží hodnotu vypočtené zálohy na daň po slevě na nulu a rozdíl, mezi těmito hodnotami, který činí 522 Kč, je pro poplatníka daňovým bonusem, který zvyšuje jeho čistý příjem.

Hodnota ukazatele efektivní daňové sazby (ETR) je záporná, což právě dokládá skutečnost, že poplatník nejenže neodvádí daň z příjmů ze závislé činnosti, ale je mu navíc vyplacen daňový bonus ve výši 2,36 % hrubé mzdy. Měsíční daňové zatížení domácnosti je ale kladné, jelikož je v daňovém zatížení počítáno i s odvody na sociálním a zdravotním pojištění zaměstnance. Hodnota daňového zatížení domácnosti v roce 2023 činila 8,64 %, nýbrž v roce 2024 došlo k jejímu zvýšení na hodnotu 9,24 %. Zvýšení v roce 2024 o 0,6 procentního bodu bylo z důvodu znovuzavedení nemocenského pojištění. Druhá modelová nízkopříjmová domácnost díky změnám v roce 2024 měsíčně přijde o 133 Kč.

Tabulka 14 Výpočet daňového zatížení 2. modelové domácnosti – nízkopříjmová

nízkopříjmová domácnost	2023	2024
modelová domácnost č. 2	muž	Muž
hrubá mzda	22 092 Kč	22 092 Kč
zaokrouhlený základ daně	22 100 Kč	22 100 Kč
záloha na daň před odečtením slev	3 315 Kč	3 315 Kč
slevy na dani	2 570 Kč	2 570 Kč
-sleva na poplatníka	2 570 Kč	2 570 Kč
záloha na daň	745 Kč	745 Kč
daňové zvýhodnění na dítě	1 267 Kč	1 267 Kč
záloha na daň po odečtení daň. zvýhodnění/daňový bonus	-522 Kč	-522 Kč
sociální pojištění zaměstnance	1 436 Kč	1 569 Kč
zdravotní pojištění zaměstnance	995 Kč	995 Kč
čistá mzda	20 183 Kč	20 050 Kč
efektivní sazba daně ETR	-2,36 %	-2,36 %
měsíční daňové zatížení domácnosti	8,64 %	9,24 %
rozdíl	0,60 %	

Při ročním zúčtování u 2. nízkopříjmové domácnosti, které je uvedeno v tabulce 15, dochází k situaci, kdy poplatník uplatňuje nejen slevu na poplatníka, ale i slevu na manželku, jelikož její příjmy nepřevyšují v úhrnu částku 68 000 Kč ročně. Podmínka maximálního příjmu manželky platí jak pro rok 2023, tak pro rok 2024. Zároveň k uplatnění slevy na manželku v roce 2024 je splněna i další podmínka, a to že se manželka stará o dítě do tří let věku. Slevy na dani mohou být využity maximálně do výše vypočtené daně a dá se tedy říci, že hodnota slevy na manželku u nízkopříjmového poplatníka je využita jen částečně. Vypočtená daňová povinnost po uplatnění slev je v důsledku toho nulová, nicméně poplatník dále uplatňuje daňové zvýhodnění na vyživované dítě, jehož celková výše se tak stává pro poplatníka daňovým bonusem. Roční daňové zatížení domácnosti se oproti měsíčnímu daňovému zatížení snížilo, a to právě díky tomu, že došlo k uplatnění roční slevy na manželku. Rozdíl na ročním daňovém zatížení ve sledovaných letech ve výši 0,6 % je způsoben zavedením nemocenského pojištění.

Tabulka 15 Roční zúčtování 2. modelové domácnosti – nízkopříjmová

nízkopříjmová domácnost	2023	2024
modelová domácnost č. 2	muž	Muž
základ daně	265 104 Kč	265 104 Kč
vypočtená daň (15 %)	39 765 Kč	39 765 Kč
slevy na dani	55 680 Kč	55 680 Kč
- základní sleva na poplatníka	30 840 Kč	30 840 Kč
- sleva na manžela (manželku)	24 840 Kč	24 840 Kč
- sleva za umístění dítěte	0 Kč	0 Kč
daň po slevách na dani	0 Kč	0 Kč
daňové zvýhodnění	15 204 Kč	15 204 Kč
- z toho sleva na dani	0 Kč	0 Kč
- daňový bonus	15 204 Kč	15 204 Kč
daň po uplatnění slevy podle § 35c	0 Kč	0 Kč
roční pojištění – sociální/zdravotní	29 172 Kč	30 768 Kč
roční daň. zatížení domácnosti	5,27 %	5,87 %
rozdíl	0,60 %	

4.3.2 Středně příjmová domácnost

U druhé středně příjmové domácnosti již poplatník nedosáhne na hodnotu daňového bonusu, neboť jeho záloha na daň je příliš vysoká. Ani uplatnění slevy na poplatníka a daňového zvýhodnění na vyživované dítě tedy nestačí k tomu, aby jeho záloha na daň byla nulová. Tato skutečnost je patrná z hodnot uvedených v tabulce 16. Hodnota ETR se pro sledované roky 2023 a 2024 nezměnila. Ke změně došlo při výpočtu měsíčního daňového zatížení domácnosti, které v sobě zahrnuje i odvody na sociálním a zdravotním pojištění, kdy se hodnota daňového zatížení domácnosti zvýšila o 0,6 procentního bodu díky znovuzavedení nemocenského pojištění. Zavedením konsolidačního balíčku přišla 2. středně příjmová domácnost měsíčně o částku 296 Kč.

Tabulka 16 Výpočet daňového zatížení 2. modelové domácnosti – středně příjmová

středně příjmová domácnost	2023	2024
modelová domácnost č. 2	muž	muž
hrubá mzda	49 340 Kč	49 340 Kč
zaokrouhlený základ daně	49 400 Kč	49 400 Kč
záloha na daň před odečtením slev	7 410 Kč	7 410 Kč
slevy na dani	2 570 Kč	2 570 Kč
-sleva na poplatníka	2 570 Kč	2 570 Kč
záloha na daň	4 840 Kč	4 840 Kč
daňové zvýhodnění na dítě	1 267 Kč	1 267 Kč
záloha na daň po odečtení daň. zvýhodnění/daňový bonus	3 573 Kč	3 573 Kč
sociální pojištění zaměstnance	3 208 Kč	3 504 Kč
zdravotní pojištění zaměstnance	2 221 Kč	2 221 Kč
čistá mzda	40 338 Kč	40 042 Kč
efektivní sazba daně ETR	7,24 %	7,24 %
měsíční daňové zatížení domácnosti	18,24 %	18,84 %
rozdíl	0,60 %	

V tabulce 17 jsou vypočteny hodnoty ročního zúčtování pro druhou středně příjmovou domácnost. Ani v tomto případě nejsou uplatňovány žádné nezdánitelné části základu daně a pro výpočet daňové povinnosti je základ daně zaokrouhlen na celé 100 Kč dolů. Z uvedených výpočtů je zřejmé, že vypočtená daňová povinnost poplatníka převyšuje součet slev, které poplatník uplatňuje tj, sleva na poplatníka a sleva na manželku. Roční hodnota daňového zvýhodnění na vyživované dítě snižuje poplatníkovu daňovou povinnost. Stejně jako u nízkopříjmové domácnosti dochází v obou sledovaných letech k rozdílu mezi měsíčním daňovým zatížením a ročním daňovým zatížením domácnosti, a to opět díky uplatnění roční slevy na manželku. Tuto slevu je možné uplatnit ročně buď v ročním zúčtování nebo daňovém priznání. Rozdíl na ročním daňovém zatížení domácnosti ve sledovaných letech představuje opět zavedení nemocenského pojištění ve výši 0,6 %.

Tabulka 17 Roční zúčtování 2. modelové domácnosti – středně příjmová

středně příjmová domácnost	2023	2024
modelová domácnost č. 2	muž	muž
základ daně	592 080 Kč	592 080 Kč
vypočtená daň (15 %)	88 800 Kč	88 800 Kč
slevy na dani	55 680 Kč	55 680 Kč
- základní sleva na poplatníka	30 840 Kč	30 840 Kč
- sleva na manžela (manželku)	24 840 Kč	24 840 Kč
- sleva za umístění dítěte	0 Kč	0 Kč
daň po slevách na dani	33 120 Kč	33 120 Kč
daňové zvýhodnění	15 204 Kč	15 204 Kč
- z toho sleva na dani	15 204 Kč	15 204 Kč
- daňový bonus	0 Kč	0 Kč
daň po uplatnění slevy podle § 35c	17 916 Kč	17 916 Kč
roční pojištění – sociální/zdravotní	65 148 Kč	68 700 Kč
roční daň. zatížení domácnosti	14,03 %	14,63 %
rozdíl	0,60 %	

4.3.3 Vysokopříjmová domácnost

Výpočet daňového zatížení 2. modelové vysokopříjmové domácnosti je uveden v tabulce 18. U poplatníka s vysokými příjmy je zřejmé, že slevy, které uplatňuje při výpočtu zálohy na daň, snižují hodnotu zálohy na daň pouze v minimálním rozsahu. Ve výpočtu zálohy na daň je zohledněno progresivní zdanění prostřednictvím 23% daňové sazby. Rozdíl na celkovém měsíčním daňovém zatížení je způsoben dvěma faktory. Prvním faktorem je právě snížení hranice ze 4násobku průměrné mzdy pro rok 2023 na 3násobek průměrné mzdy pro rok 2024. Díky snížení hranice pro využití 23% sazby daně, dochází ke zvýšení ukazatele ETR v roce 2024. Rozdíl mezi sledovanými roky činí 1,43 %. Druhým faktorem je právě znovuzavedení nemocenského pojištění v roce 2024. Tato změna má za následek zvýšení daňového zatížení domácnosti o 0,6 %. Díky těmto dvěma faktorům je rozdíl mezi roky 2023 a 2024 v měsíčním daňovém zatížení u vysokopříjmové domácnosti ve výši 2,03 %.

Tabulka 18 Výpočet daňového zatížení 2. modelové domácnosti – vysokopříjmová

vysokopříjmová domácnost	2023	2024
modelová domácnost č. 2	muž	muž
hrubá mzda	164 753 Kč	164 753 Kč
zaokrouhlený základ daně	164 800 Kč	164 800 Kč
záloha na daň před odečtením slev	25 001 Kč	27 352 Kč
slevy na dani	2 570 Kč	2 570 Kč
-sleva na poplatníka	2 570 Kč	2 570 Kč
záloha na daň	22 431 Kč	24 782 Kč
daňové zvýhodnění na dítě	1 267 Kč	1 267 Kč
záloha na daň po odečtení daň. zvýhodnění/daňový bonus	21 164 Kč	23 515 Kč
sociální pojištění zaměstnance	10 709 Kč	11 698 Kč
zdravotní pojištění zaměstnance	7 414 Kč	7 414 Kč
čistá mzda	125 466 Kč	122 126 Kč
efektivní sazba daně ETR	12,85 %	14,27 %
měsíční daňové zatížení domácnosti	23,85 %	25,87 %
rozdíl	2,03 %	

U poplatníka ve 2. vysokopříjmové modelové domácnosti nedošlo k uplatnění žádných odčitatelných položek od základu daně. Základ daně byl tedy zaokrouhlen na 100 Kč dolů a z něj vypočtena daň, která se skládá jak z příjmů, které jsou zdaněny 15% sazbou daně, tak z příjmů, které převyšují hranici a jsou zdaněny 23% sazbou daně. Hranice je pro sledované roky odlišná. Opět v obou sledovaných letech bylo možné uplatnit slevu na manželku, díky tomu, že byly splněny podmínky pro uplatnění této slevy. Stejně jako u středně příjmové domácnosti, tak i u vysokopříjmové domácnosti, využití slev na dani a daňového zvýhodnění pouze částečně snižuje celkovou roční daňovou povinnost poplatníka. Roční daňové zatížení domácnosti uvedené v tabulce 19 činilo v roce 2023 22,45 %, zatímco v roce 2024 došlo ke zvýšení daňového zatížení domácnosti na hodnotu 24,61 %.

Rozdíl mezi měsíčním daňovým zatížením domácnosti a ročním daňovým zatížením je způsoben jednak tím, že došlo k uplatnění slevy na manželku a také tím, že pro výpočet sociálního pojištění byl v roce 2023 stanoven limit pro maximální vyměřovací základ, který činil 1 935 552 Kč, tj. 48násobek průměrné mzdy v roce 2023. Jelikož příjmy poplatníka přesahovaly tuto hranici, byla hodnota sociálního pojištění vypočtena právě z maximálního vyměřovacího základu pro sociální pojištění. Stejně tak pro rok 2024 je stanoven limit pro maximální vyměřovací základ pro sociální pojištění v částce 2 110 416 Kč, ale příjmy poplatníka nejsou tak vysoké, aby převýšily hranici stanovenou pro rok 2024.

Tabulka 19 Roční zúčtování 2. modelové domácnosti – vysokopříjmová

vysokopříjmová domácnost	2023	2024
modelová domácnost č. 2	muž	muž
základ daně	1 977 036 Kč	1 977 036 Kč
celková vypočtená daň	299 866 Kč	328 085 Kč
vypočtená daň (15 %)	290 333 Kč	237 422 Kč
vypočtená daň (23 %)	9 533 Kč	90 663 Kč
slevy na dani	55 680 Kč	55 680 Kč
- základní sleva na poplatníka	30 840 Kč	30 840 Kč
- sleva na manžela (manželku)	24 840 Kč	24 840 Kč
- sleva za umístění dítěte	0 Kč	0 Kč
daň po slevách na dani	244 186 Kč	272 405 Kč
daňové zvýhodnění	15 204 Kč	15 204 Kč
- z toho sleva na dani	15 204 Kč	15 204 Kč
- daňový bonus	0 Kč	0 Kč
daň po uplatnění slevy podle § 35c	228 982 Kč	257 201 Kč
roční pojištění – sociální/zdravotní	214 780 Kč	229 344 Kč
roční daň. zatížení domácnosti	22,45 %	24,61 %
rozdíl	2,16 %	

4.4 Modelová domácnost č. 3

Třetí modelová domácnost se skládá ze tří členů. V této domácnosti pobírá příjem ze závislé činnosti pouze muž, zatímco dítě ve věku starší 3 let navštěvuje mateřskou školu. Příjem ženy v této domácnosti v úhrnu nepřesahuje 68 000 Kč ročně. Tato domácnost čelí třem důležitým změnám, a to znovuzavedení nemocenského pojištění, zrušení slevy za umístění dítěte a změně v uplatnění slevy na manželku. Vysokopříjmové domácnosti se navíc dotkne úprava hranice pro progresivní zdanění. Měsíční vypočtené hodnoty pro tuto domácnost jsou stejné jako u 2. modelové domácnosti, avšak rozdíly se projeví až při ročním zúčtování daní.

4.4.1 Nízkopříjmová domácnost

Z výpočtů v tabulce 20 pro 3. modelovou nízkopříjmovou domácnost je zřejmé, že díky uplatnění daňového zvýhodnění na dítě vzniká poplatníkovi daňový bonus, který je mu měsíčně vyplácen v rámci čisté mzdy. Měsíční daňový bonus činí 2,36 % z hrubé mzdy poplatníka. Zavedením konsolidačního balíčku přijde 3. modelová nízkopříjmová domácnost měsíčně o 133 Kč z důvodu růstu daňového zatížení domácnosti, které se v roce 2024 oproti roku 2023 zvýšilo o 0,6 %. Tato změna je způsobena zavedením nemocenského pojištění.

Tabulka 20 Výpočet daňové zátížení 3. modelové domácnosti – nízkopříjmová

nízkopříjmová domácnost	2023	2024
modelová domácnost č. 3	muž	muž
hrubá mzda	22 092 Kč	22 092 Kč
zaokrouhlený základ daně	22 100 Kč	22 100 Kč
záloha na daň před odečtením slev	3 315 Kč	3 315 Kč
slevy na dani	2 570 Kč	2 570 Kč
-sleva na poplatníka	2 570 Kč	2 570 Kč
záloha na daň	745 Kč	745 Kč
daňové zvýhodnění na dítě	1 267 Kč	1 267 Kč
záloha na daň po odečtení daň. zvýhodnění/daňový bonus	-522 Kč	-522 Kč
sociální pojištění zaměstnance	1 436 Kč	1 569 Kč
zdravotní pojištění zaměstnance	995 Kč	995 Kč
čistá mzda	20 183 Kč	20 050 Kč
efektivní sazba daně ETR	-2,36 %	-2,36 %
měsíční daňové zatížení domácnosti	8,64 %	9,24 %
rozdíl	0,60 %	

V případě ročního zúčtování u nízkopříjmové domácnosti v tabulce 21 dochází k situaci, že se v roce v roce 2023 daňové zatížení při ročním zúčtování snížilo z 8,64 % na 5,27 %. Tato situace je způsobena tím, že si poplatník při ročním zúčtování uplatnil roční slevu na manželku, jelikož její příjmy v úhrnu nepřevyšovaly hranici 68 000 Kč ročně a zároveň došlo k uplatnění slevy za umístění dítěte tzv. školkovné, na kterém domácnost zaplatila ročně 8 000 Kč. Právě tyto změny způsobily snížení ročního daňového zatížení domácnosti v roce 2023 oproti měsíčnímu daňovému zatížení. Lze ale konstatovat, že sleva za umístění dítěte pro daného poplatníka postrádala relevanci. I v případě, že by poplatník tuto slevu na dani nevyužil, jeho vypočtená daňová povinnost by byla nulová z důvodu využití slevy na manželku. Tudíž pro tuto nízkopříjmovou domácnost sleva za umístění dítěte postrádala význam vzhledem k nízkému základu daně.

V roce 2024 již poplatník při ročním zúčtování nemohl uplatnit slevu na manželku z důvodu nesplnění podmínky pro její uplatnění, jelikož manželka nepečovala o dítě do tří let věku, přestože její příjem v úhrnu nepřesahoval zákonem stanovenou hranici 68 000 Kč za zdaňovací období. Zároveň také poplatník v roce 2024 nemohl uplatnit slevu za umístění dítěte ve výši 8 000 Kč, která je od roku 2024 konsolidačním balíčkem zrušena úplně. Tyto změny měly za následek, že daňová povinnost poplatníka v roce 2024 po uplatnění slev již nevycházela nulová. Nicméně poplatník v tomto případě uplatnil daňové zvýhodnění na dítě, které využil jednak formou slevy na dani s cílem dosáhnout nulové daňové povinnosti, ale

zároveň daňové zvýhodnění částečně uplatnil ve formě daňového bonusu. Roční daňové zatížení se u poplatníka s nízkými příjmy v roce 2024 zvýšilo o 3,97 %.

Tabulka 21 Roční zúčtování 3. modelové domácnosti – nízkopříjmová

nízkopříjmová domácnost	2023	2024
modelová domácnost č. 3	muž	muž
základ daně	265 104 Kč	265 104 Kč
vypočtená daň (15 %)	39 765 Kč	39 765 Kč
slevy na dani	63 680 Kč	30 840 Kč
- základní sleva na poplatníka	30 840 Kč	30 840 Kč
- sleva na manžela (manželku)	24 840 Kč	0 Kč
- sleva za umístění dítěte	8 000 Kč	0 Kč
daň po slevách na dani	0 Kč	8 925 Kč
daňové zvýhodnění	15 204 Kč	15 204 Kč
- z toho sleva na dani	0 Kč	8 925 Kč
- daňový bonus	15 204 Kč	6 279 Kč
daň po uplatnění slevy podle § 35c	0 Kč	0 Kč
roční pojištění – sociální/zdravotní	29 172 Kč	30 768 Kč
roční daň. zatížení domácnosti	5,27 %	9,24 %
rozdíl	3,97 %	

4.4.2 Středně příjmová domácnost

Z výpočtu měsíční čisté mzdy poplatníka patřícího do 3. středně příjmové domácnosti uvedené v tabulce 22 je zřejmé, že uplatněním slevy na poplatníka a ani daňovým zvýhodněním na dítě nedosáhne středně příjmový poplatník situace, kdy by jeho záloha na daň byla nulová. Efektivní sazba daně se ve sledovaných letech nezměnila, nicméně došlo ke zvýšení celkového měsíčního daňového zatížení domácnosti, a to z 18,24 % na 18,84 %. Rozdíl mezi těmito dvěma hodnotami je způsoben znovuzavedením nemocenského pojištění pro rok 2024 ve výši 0,6 %, které je zahrnuto v hodnotě sociálního pojištění.

Tabulka 22 Výpočet daňového zatížení 3. modelové domácnosti – středně příjmová

středně příjmová domácnost	2023	2024
modelová domácnost č. 3	muž	muž
hrubá mzda	49 340 Kč	49 340 Kč
zaokrouhlený základ daně	49 400 Kč	49 400 Kč
záloha na daň před odečtením slev	7 410 Kč	7 410 Kč
slevy na dani	2 570 Kč	2 570 Kč
-sleva na poplatníka	2 570 Kč	2 570 Kč
záloha na daň	4 840 Kč	4 840 Kč
daňové zvýhodnění na dítě	1 267 Kč	1 267 Kč
záloha na daň po odečtení daň. zvýhodnění/daňový bonus	3 573 Kč	3 573 Kč
sociální pojištění zaměstnance	3 208 Kč	3 504 Kč
zdravotní pojištění zaměstnance	2 221 Kč	2 221 Kč
čistá mzda	40 338 Kč	40 042 Kč
efektivní sazba daně ETR	7,24 %	7,24 %
měsíční daňové zatížení domácnosti	18,24 %	18,84 %
rozdíl	0,60 %	

V tabulce 23 je proveden výpočet ročního zúčtování a ročního daňového zatížení 3. středně příjmové domácnosti. Poplatník neuplatňuje žádné nezdánitelné části základu daně, které by od základu daně mohl odečíst, a tak je základ daně zaokrouhlen na 100 Kč dolů a z něj vypočtena daňová povinnost před uplatněním slev. V roce 2023 opět poplatník využil na snížení jeho daňové povinnosti základní slevu na poplatníka, slevu na manželku a také slevu za umístění dítěte. Díky těmto slevám poplatník v roce 2023 výrazně snížil svou daňovou povinnost a z měsíční hodnoty daňového zatížení 18,24 % se při ročním zúčtování daňové zatížení snížilo na 12,68 %.

V roce 2024 poplatník nemohl využít slevu na manželku, jelikož nebyla splněna podmínka, že se manželka stará o vyživované dítě do tří let věku. Zároveň nebylo možné uplatnit slevu za umístění dítěte, která byla konsolidačním balíčkem v roce 2024 zrušena. Poplatníková daňová povinnost byla v roce 2024 ponížena jen o slevu na poplatníka a daňové zvýhodnění na dítě. Rozdíl mezi celkovým ročním daňovým zatížením v roce 2023 a 2024 činí 6,15 %.

Tabulka 23 Roční zúčtování 3. modelové domácnosti – středně příjmová

středně příjmová domácnost	2023	2024
modelová domácnost č. 3	muž	muž
základ daně	592 080 Kč	592 080 Kč
vypočtená daň (15 %)	88 800 Kč	88 800 Kč
slevy na dani	63 680 Kč	30 840 Kč
- základní sleva na poplatníka	30 840 Kč	30 840 Kč
- sleva na manžela (manželku)	24 840 Kč	0 Kč
- sleva za umístění dítěte	8 000 Kč	0 Kč
daň po slevách na dani	25 120 Kč	57 960 Kč
daňové zvýhodnění	15 204 Kč	15 204 Kč
- z toho sleva na dani	15 204 Kč	15 204 Kč
- daňový bonus	0 Kč	0 Kč
daň po uplatnění slevy podle § 35c	9 916 Kč	42 756 Kč
roční pojištění – sociální/zdravotní	65 148 Kč	68 700 Kč
roční daň. zatížení domácnosti	12,68 %	18,82 %
rozdíl	6,15 %	

4.4.3 Vysokopříjmová domácnost

Výpočet daňového zatížení 3. modelové vysokopříjmové domácnosti je uveden v tabulce 24. Poplatník ve sledovaných letech měsíčně uplatňoval slevu na poplatníka a daňové zvýhodnění na dítě. Rozdíl v hodnotách ukazatele ETR ve sledovaných letech je způsoben snížením hranice pro zdanění 23% sazbou daně v roce 2024 a došlo tak ke zvýšení efektivní sazby daně o 1,43 %. Další změna, která se projevila v ukazateli měsíčního daňového zatížení domácnosti je znovuzavedení nemocenského pojištění. Snížení hranice v roce 2024 pro zdanění 23% sazbou daně se projevilo také v ukazateli měsíčního daňového zatížení. Tyto dvě změny mají za následek, že měsíční daňové zatížení domácnosti vzrostlo v roce 2024 o 2,03 %. V peněžním vyjádření to pro vysokopříjmovou domácnost znamená, že měsíčně domácnost v roce 2024 přijde o 3 340 Kč díky změnám, které přinesl konsolidační balíček.

Tabulka 24 Výpočet daňového zatížení 3. modelové domácnosti – vysokopříjmová

vysokopříjmová domácnost	2023	2024
modelová domácnost č. 3	muž	muž
hrubá mzda	164 753 Kč	164 753 Kč
zaokrouhlený základ daně	164 800 Kč	164 800 Kč
záloha na daň před odečtením slev	25 001 Kč	27 352 Kč
slevy na dani	2 570 Kč	2 570 Kč
-sleva na poplatníka	2 570 Kč	2 570 Kč
záloha na daň	22 431 Kč	24 782 Kč
daňové zvýhodnění na dítě	1 267 Kč	1 267 Kč
záloha na daň po odečtení daň. zvýhodnění/daňový bonus	21 164 Kč	23 515 Kč
sociální pojištění zaměstnance	10 709 Kč	11 698 Kč
zdravotní pojištění zaměstnance	7 414 Kč	7 414 Kč
čistá mzda	125 466 Kč	122 126 Kč
efektivní sazba daně ETR	12,85 %	14,27 %
měsíční daňové zatížení domácnosti	23,85 %	25,87 %
rozdíl	2,03 %	

Při ročním zúčtování vysokopříjmového poplatníka, které je uvedeno v tabulce 25, opět nejsou uplatněny žádné nezdanitelné části základu daně. Základ daně je tak zaokrouhlen na celé 100 Kč dolů a z něj je vypočtena daň jak ve výši 15 % tak 23 %. Ve sledovaných letech se vypočtená daňová povinnost před uplatněním slev liší. Rozdíl je způsoben snížením hranice pro uplatnění 23% sazby daně v roce 2024. Poplatník v roce 2023 uplatňuje základní slevu na poplatníka, slevu na manželku, jejíž příjmy nepřevyšují v ročním úhrnu hodnotu 68 000 Kč za zdaňovací období, a dále také tzv. školkovné, které poplatník zaplatil ve výši 8 000 Kč. Daňová povinnost poplatníka je ještě snížena o daňové zvýhodnění na vyživované dítě.

V roce 2024 nemohlo u poplatníka dojít k uplatnění slevy na manželku z důvodu nesplnění podmínky, že se manželka stará o dítě do tří let věku. Zároveň nedošlo k uplatnění školkovného, které bylo v roce 2024 zrušeno. Poplatníková daňová povinnost byla tedy v roce 2024 snížena o slevu na poplatníka a daňové zvýhodnění na vyživované dítě. Daňové zatížení domácnosti v roce 2024 se zvýšilo. Podíl na zvýšení ročního daňového zatížení domácnosti v roce 2024 mají tyto faktory: znovuzavedení nemocenského pojištění, snížení hranice pro zdanění příjmů 23% sazbou daně, nemožnost uplatnění slevy na manželku a slevy za umístění dítěte a uplatnění maximální hranice pro odvod na sociálním pojištění v roce 2023, jelikož příjmy poplatníka byly v tomto roce vyšší než maximální vyměřovací základ pro sociální pojištění.

Tabulka 25 Roční zúčtování 3. modelové domácnosti – vysokopříjmová

vysokopříjmová domácnost	2023	2024
modelová domácnost č. 3	muž	muž
základ daně	1 977 036 Kč	1 977 036 Kč
celková vypočtená daň	299 866 Kč	328 085 Kč
vypočtená daň (15 %)	290 333 Kč	237 422 Kč
vypočtená daň (23 %)	9 533 Kč	90 663 Kč
slevy na dani	63 680 Kč	30 840 Kč
- základní sleva na poplatníka	30 840 Kč	30 840 Kč
- sleva na manžela (manželku)	24 840 Kč	0 Kč
- sleva za umístění dítěte	8 000 Kč	0 Kč
daň po slevách na dani	236 186 Kč	297 245 Kč
daňové zvýhodnění	15 204 Kč	15 204 Kč
- z toho sleva na dani	15 204 Kč	15 204 Kč
- daňový bonus	0 Kč	0 Kč
daň po uplatnění slevy podle § 35c	220 982 Kč	282 041 Kč
roční pojištění – sociální/zdravotní	214 780 Kč	229 344 Kč
roční daň. zatížení domácnosti	22,04 %	25,87 %
rozdíl	3,83 %	

4.5 Modelová domácnost č. 4

Čtvrtá modelová domácnost se skládá ze tří osob, přičemž dvě z nich pobírají příjmy ze závislé činnosti. Jedním z členů této domácnosti je nezletilé dítě starší tří let, které dochází do mateřské školy. Manžel, jakožto ekonomicky aktivnější člen domácnosti s vyššími příjmy ze závislé činnosti než jeho manželka, využívá možnosti uplatnění daňového zvýhodnění na vyživované dítě. Je tomu tak z toho důvodu, že manžel disponuje větším zdrojem příjmů ze zaměstnaneckého poměru, a tudíž je pro účely optimalizace daňové zátěže výhodnější, aby právě on aplikoval tuto daňovou úlevu. Jelikož dítě navštěvuje mateřskou školu, platí každý rok školné ve výši 8 000 Kč.

4.5.1 Nízkopříjmová domácnost

Z vypočtených hodnot z tabulky 26 pro 4. nízkopříjmovou domácnost vychází, že muži je každý měsíc vyplacen daňový bonus díky uplatnění daňového zvýhodnění na dítě. Ukazatel ETR je tedy u muže záporný. Zároveň se tento ukazatel pro jednotlivé sledované roky u nízkopříjmových poplatníků nemění, jelikož nedocházelo ke změnám ve výši sazeb daně z příjmů ze závislé činnosti. I přesto, že je ukazatel efektivní sazby daně u mužského poplatníka záporný, daňové zatížení poplatníka je kladné, a to díky odvodům na sociálním

a zdravotním pojištění. Změna ale nastala u celkového měsíčního daňového zatížení domácnosti, kdy v roce 2024 došlo ke zvýšení o 0,6 procentního bodu. Toto zvýšení je způsobeno znovuzavedením nemocenského pojištění v roce 2024.

Tabulka 26 Výpočet daňového zatížení 4. modelové domácnosti – nízkopříjmová

nízkopříjmová domácnost	2023		2024	
	muž	žena	muž	žena
modelová domácnost č. 4				
hrubá mzda	22 092 Kč	20 872 Kč	22 092 Kč	20 872 Kč
zaokrouhlený základ daně	22 100 Kč	20 900 Kč	22 100 Kč	20 900 Kč
záloha na daň před odečtením slev	3 315 Kč	3 135 Kč	3 315 Kč	3 135 Kč
slevy na dani	2 570 Kč	2 570 Kč	2 570 Kč	2 570 Kč
-sleva na poplatníka	2 570 Kč	2 570 Kč	2 570 Kč	2 570 Kč
záloha na daň	745 Kč	565 Kč	745 Kč	565 Kč
daňové zvýhodnění na dítě	1 267 Kč	0 Kč	1 267 Kč	0 Kč
záloha na daň po odečtení daň. zvýhodnění/daňový bonus	-522 Kč	565 Kč	-522 Kč	565 Kč
sociální pojištění zaměstnance	1 436 Kč	1 357 Kč	1 569 Kč	1 482 Kč
zdravotní pojištění zaměstnance	995 Kč	940 Kč	995 Kč	940 Kč
čistá mzda	20 183 Kč	18 010 Kč	20 050 Kč	17 885 Kč
efektivní sazba daně ETR	-2,36 %	2,71 %	-2,36 %	2,71 %
daňové zatížení poplatníka	8,64 %	13,71 %	9,24 %	14,31 %
hrubý příjem domácnosti	42 964 Kč		42 964 Kč	
čistý příjem domácnosti	38 193 Kč		37 935 Kč	
měsíční daňové zatížení domácnosti	11,10 %		11,71 %	
rozdíl	0,60 %			

Při ročním zúčtování daní u 4. nízkopříjmové domácnosti poplatníci uplatňují standardní slevu na poplatníka a zároveň muž uplatňuje daňové zvýhodnění na vyživované dítě a také v roce 2023 slevu za umístění dítěte. Z tabulky 27 je zřejmé, že u nízkopříjmové domácnosti došlo v roce 2024 ke zvýšení ročního daňového zatížení o 2,15 %. Důvodem zvýšení bylo nejen znovuzavedení nemocenského pojištění, ale i nemožnost využít v roce 2024 slevu na tzv. školkovně. Tím, že poplatník v roce 2023 mohl využít slevu za umístění dítěte, velká část daňového zvýhodnění na dítě se pro poplatníka stala daňovým bonusem.

Tabulka 27 Roční zúčtování 4. modelové domácnosti – nízkopříjmová

nízkopříjmová domácnost	2023		2024	
	muž	žena	muž	žena
modelová domácnost č. 4				
základ daně	265 104 Kč	250 464 Kč	265 104 Kč	250 464 Kč
vypočtená daň (15 %)	39 765 Kč	37 560 Kč	39 765 Kč	37 560 Kč
slevy na dani	38 840 Kč	30 840 Kč	30 840 Kč	30 840 Kč
- základní sleva na poplatníka	30 840 Kč	30 840 Kč	30 840 Kč	30 840 Kč
- sleva na manžela (manželku)	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
- sleva za umístění dítěte	8 000 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
daň po slevách na dani	925 Kč	6 720 Kč	8 925 Kč	6 720 Kč
daňové zvýhodnění	15 204 Kč	0 Kč	15 204 Kč	0 Kč
- z toho sleva na dani	925 Kč	0 Kč	8 925 Kč	0 Kč
- daňový bonus	14 279 Kč	0 Kč	6 279 Kč	0 Kč
daň po uplatnění slevy podle § 35c	0 Kč	6 720 Kč	0 Kč	6 720 Kč
roční pojištění – sociální/zdravotní	29 172 Kč	27 564 Kč	30 768 Kč	29 064 Kč
roční daň. zatížení domácnosti	9,54 %		11,69 %	
rozdíl	2,15 %			

4.5.2 Středně příjmová domácnost

Při výpočtu měsíčního daňového zatížení v případě 4. středně příjmové domácnosti dochází k situaci, kdy ani využití slevy na poplatníka a uplatnění daňového zvýhodnění na vyživované dítě neeliminuje povinnost poplatníka platit zálohy na daň viz tabulka 28. Je tedy zřejmé, že se tato středně příjmová domácnost nachází v pásmu zdanitelných příjmů, v němž sice mohou uplatněné slevy snížit daňovou povinnost, nikoliv však zcela eliminovat povinnost platit zálohy na daň. Hodnota efektivní sazby daně se u středně příjmových poplatníků čtvrté modelové domácnosti v letech 2023 a 2024 nezměnila. Hodnota měsíčního daňového zatížení 4. středně příjmové domácnosti vzrostla o 0,6 procentního bodu díky znovuzavedení nemocenského pojištění.

Tabulka 28 Výpočet daňového zatížení 4. modelové domácnosti – středně příjmová

středně příjmová domácnost	2023		2024	
	muž	žena	muž	žena
modelová domácnost č. 4				
hrubá mzda	49 340 Kč	39 151 Kč	49 340 Kč	39 151 Kč
zaokrouhlený základ daně	49 400 Kč	39 200 Kč	49 400 Kč	39 200 Kč
záloha na daň před odečtením slev	7 410 Kč	5 880 Kč	7 410 Kč	5 880 Kč
slevy na dani	2 570 Kč	2 570 Kč	2 570 Kč	2 570 Kč
-sleva na poplatníka	2 570 Kč	2 570 Kč	2 570 Kč	2 570 Kč
záloha na daň	4 840 Kč	3 310 Kč	4 840 Kč	3 310 Kč
daňové zvýhodnění na dítě	1 267 Kč	0 Kč	1 267 Kč	0 Kč
záloha na daň po odečtení daň. zvýhodnění/daňový bonus	3 573 Kč	3 310 Kč	3 573 Kč	3 310 Kč
sociální pojištění zaměstnance	3 208 Kč	2 545 Kč	3 504 Kč	2 780 Kč
zdravotní pojištění zaměstnance	2 221 Kč	1 762 Kč	2 221 Kč	1 762 Kč
čistá mzda	40 338 Kč	31 534 Kč	40 042 Kč	31 299 Kč
efektivní sazba daně ETR	7,24 %	8,45 %	7,24 %	8,45 %
měsíční daňové zatížení poplatníka	18,24 %	19,46 %	18,84 %	20,06 %
hrubý příjem domácnosti	88 491 Kč		88 491 Kč	
čistý příjem domácnosti	71 872 Kč		71 341 Kč	
měsíční daňové zatížení domácnosti	18,78 %		19,38 %	
rozdíl	0,60 %			

Výpočet ročního zúčtování a ročního daňového zatížení 4. středně příjmové domácnosti je uveden v tabulce 29. Ani u 4. středně příjmové domácnosti nedošlo k uplatnění nezdanitelných částí základu daně, a tak byl základ daně tvořený pouze z hrubých mezd zaokrouhlen na celé 100 Kč dolů a z něj vypočtena daň ve výši 15 %. V případě ročního zúčtování poplatníků 4. středně příjmové domácnosti došlo v roce 2023 ke snížení celkového ročního daňového zatížení oproti měsíčnímu daňovému zatížení v roce 2023. Důvodem bylo roční uplatnění slevy za umístění dítěte, kterou bylo možné v roce 2023 uplatnit. V roce 2024 již tato sleva být uplatněna nemohla, jelikož došlo k jejímu zrušení. I díky této změně došlo ke zvýšení ročního daňového zatížení středně příjmové domácnosti o 1,35 % a z toho 0,6 % tvořilo zavedení nemocenského pojištění.

Tabulka 29 Roční zúčtování 4. modelové domácnosti – středně příjmová

středně příjmová domácnost	2023		2024	
	muž	žena	muž	žena
modelová domácnost č. 4				
základ daně	592 080 Kč	469 812 Kč	592 080 Kč	469 812 Kč
vypočtená daň (15 %)	88 800 Kč	70 470 Kč	88 800 Kč	70 470 Kč
slevy na dani	38 840 Kč	30 840 Kč	30 840 Kč	30 840 Kč
- základní sleva na poplatníka	30 840 Kč	30 840 Kč	30 840 Kč	30 840 Kč
- sleva na manžela (manželku)	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
- sleva za umístění dítěte	8 000 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
daň po slevách na dani	49 960 Kč	39 630 Kč	57 960 Kč	39 630 Kč
daňové zvýhodnění	15 204 Kč	0 Kč	15 204 Kč	0 Kč
- z toho sleva na dani	15 204 Kč	0 Kč	15 204 Kč	0 Kč
- daňový bonus	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
daň po uplatnění slevy podle § 35c	34 756 Kč	39 630 Kč	42 756 Kč	39 630 Kč
roční pojištění – sociální/zdravotní	65 148 Kč	51 684 Kč	68 700 Kč	54 504 Kč
roční daň. zatížení domácnosti	18,01 %		19,36 %	
rozdíl	1,35 %			

4.5.3 Vysokopříjmová domácnost

Výpočet čisté mzdy a měsíčního daňového zatížení 4. vysokopříjmové domácnosti je uveden v tabulce 30. U vysokopříjmové domácnosti dochází u muže ke zdanění jak 15% sazbou daně tak 23% sazbou daně z důvodu nadprůměrného příjmu. Právě kvůli změně hranice pro zdanění příjmu 23% sazbou, došlo u muže ke zvýšení hodnoty ukazatele ETR. Konkrétně se ukazatel ETR u muže zvýšil o 1,43 %. Muži v rámci výpočtu měsíční čisté mzdy byla uplatněna nejen sleva na poplatníka, ale i daňové zvýhodnění na vyživované dítě. Celkové měsíční daňové zatížení v roce 2023 činí 23,29 % a v roce 2024 se zvýšilo na hodnotu 24,93 %. Rozdíl na měsíčním daňovém zatížení vysokopříjmové domácnosti činí 1,64 %. V tomto rozdílu je zahrnuto jako zvýšení hodnoty odvodů na sociálním pojištění, konkrétně zavedení nemocenského pojištění ve výši 0,6 % a také snížení hranice pro zdanění 23% sazbou daně v roce 2024.

Tabulka 30 Výpočet daňového zatížení 4. modelové domácnosti – vysokopříjmová

vysokopříjmová domácnost	2023		2024	
	muž	žena	muž	žena
modelová domácnost č. 4				
hrubá mzda	164 753 Kč	60 522 Kč	164 753 Kč	60 522 Kč
zaokrouhlený základ daně	164 800 Kč	60 600 Kč	164 800 Kč	60 600 Kč
záloha na daň před odečtením slev	25 001 Kč	9 090 Kč	27 352 Kč	9 090 Kč
slevy na dani	2 570 Kč	2 570 Kč	2 570 Kč	2 570 Kč
-sleva na poplatníka	2 570 Kč	2 570 Kč	2 570 Kč	2 570 Kč
záloha na daň	22 431 Kč	6 520 Kč	24 782 Kč	6 520 Kč
daňové zvýhodnění na dítě	1 267 Kč	0 Kč	1 267 Kč	0 Kč
záloha na daň po odečtení daň. zvýhodnění/daňový bonus	21 164 Kč	6 520 Kč	23 515 Kč	6 520 Kč
sociální pojištění zaměstnance	10 709 Kč	3 934 Kč	11 698 Kč	4 298 Kč
zdravotní pojištění zaměstnance	7 414 Kč	2 724 Kč	7 414 Kč	2 724 Kč
čistá mzda	125 466 Kč	47 344 Kč	122 126 Kč	46 980 Kč
efektivní sazba daně ETR	13,61 %	10,77 %	15,04 %	10,77 %
měsíční daňové zatížení poplatníka	23,85 %	21,77 %	25,87 %	22,38 %
hrubý příjem domácnosti	225 275 Kč		225 275 Kč	
čistý příjem domácnosti	172 810 Kč		169 106 Kč	
měsíční daňové zatížení domácnosti	23,29 %		24,93 %	
rozdíl	1,64 %			

Hodnoty ročního zúčtování a také celkového ročního daňového zatížení 4. vysokopříjmové domácnosti jsou uvedeny v tabulce 31. Při ročním zúčtování vysokopříjmového poplatníka opět nejsou uplatněny žádné nezdanitelné části základu daně. Základ daně je tak zaokrouhlen na celé 100 Kč dolů a z něj je vypočtena daň jak ve výši 15 %, tak 23 %. Ve sledovaných letech se vypočtená daňová povinnost před uplatněním slev liší. Rozdíl je způsoben snížením hranice pro uplatnění 23% sazby daně v roce 2024. V roce 2023 opět dochází k uplatnění slevy za umístění dítěte, která za rok činí 8 000 Kč. Díky tomu roční daňové zatížení domácnosti v roce 2023 kleslo z měsíční hodnoty 23,29 % na 22,88 %. Při porovnání ročního daňového zatížení ve sledovaných letech vzniká rozdíl ve výši 2,04 procentních bodů. Tento rozdíl je způsoben snížením hranice pro zdanění 23% sazbou daně v roce 2024, zavedením nemocenského pojištění, uplatněním maximálního vyměřovacího základu pro odvod na sociálním pojištění v roce 2023, a také nemožností si v roce 2024 uplatnit slevu za umístění dítěte.

Tabulka 31 Roční zúčtování 4. modelové domácnosti – vysokopříjmová

vysokopříjmová domácnost	2023		2024	
modelová domácnost č. 4	muž	žena	muž	žena
základ daně	1 977 036 Kč	726 264 Kč	1 977 036 Kč	726 264 Kč
celková vypočtená daň	299 866 Kč	108 930 Kč	328 085 Kč	108 930 Kč
vypočtená daň (15 %)	290 333 Kč	108 930 Kč	237 422 Kč	108 930 Kč
vypočtená daň (23 %)	9 533 Kč	0 Kč	90 663 Kč	0 Kč
slevy na dani	38 840 Kč	30 840 Kč	30 840 Kč	30 840 Kč
- základní sleva na poplatníka	30 840 Kč	30 840 Kč	30 840 Kč	30 840 Kč
- sleva na manžela (manželku)	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
- sleva za umístění dítěte	8 000 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
daň po slevách na dani	261 026 Kč	78 090 Kč	297 245 Kč	78 090 Kč
daňové zvýhodnění	15 204 Kč	0 Kč	15 204 Kč	0 Kč
- z toho sleva na dani	15 204 Kč	0 Kč	15 204 Kč	0 Kč
- daňový bonus	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
daň po uplatnění slevy podle § 35c	245 822 Kč	78 090 Kč	282 041 Kč	78 090 Kč
roční pojištění – sociální/zdravotní	214 780 Kč	79 896 Kč	229 344 Kč	84 264 Kč
roční daň. zatížení domácnosti	22,88 %		24,92 %	
rozdíl	2,04 %			

5 VYHODNOCENÍ DAŇOVÉHO ZATÍŽENÍ DOMÁCNOSTÍ A EFEKTIVNÍ SAZBY DANĚ

Při vyhodnocování dopadů konsolidačního balíčku na domácnosti, které pobírají příjmy ze závislé činnosti je využit ukazatel efektivní sazby daně a celkového daňového zatížení. Ukazatel efektivní sazby daně byl stanoven pro všechny modelové domácnosti na základě jejich měsíčních příjmů ze závislé činnosti. Jelikož ukazatel efektivní sazby daně zohledňuje pouze efektivitu daně samotné a nebere v potaz odvody na zdravotním a sociálním pojištění hrazeném zaměstnancem, hodnoty tohoto ukazatele se v jednotlivých letech neměnily, s výjimkou poplatníků pobírající vysoké příjmy, u kterých došlo ke snížení hranice pro zdanění 23% sazbou daně z příjmů fyzických osob v roce 2024. V této specifické situaci se hodnota efektivní sazby daně zvýšila o 1,43 %. U nízkopříjmových a středně příjmových domácností ke změně efektivní sazby nedošlo. Pro komplexnější pohled dopadů, které přinesl konsolidační balíček domácnostem, bylo každé modelové domácnosti ve sledovaných letech 2023 a 2024 vypočteno daňové zatížení, a to jak na měsíční bázi, tak na bázi roční. Daňové zatížení domácností nebere v potaz pouze daň jako takovou, ale součástí daňového zatížení domácnosti jsou i odvody na sociálním a zdravotním pojištění, které jsou se mzdami úzce spjaty. Důvodem pro vypočtení ročního daňového zatížení domácnosti bylo zejména to, že některé změny, které přinesl konsolidační balíček, se projeví až při ročním zúčtování záloh na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a daňového zvýhodnění nebo v daňovém priznání k dani z příjmů fyzických osob. Jednalo se o změny v uplatňování slev na manželku a také slev za umístění dítěte.

Rozdíly mezi hodnotami měsíčního daňového zatížení domácností v letech 2023 a 2024 jsou ovlivněny zejména znovuzavedením nemocenského pojištění v roce 2024. Během sledovaného období nedošlo k žádným změnám hodnot týkajících se slev na dani či daňového zvýhodnění na vyživované dítě, které si může měsíčně poplatník uplatňovat. Hodnota nemocenského pojištění činí 0,6 % a je součástí sociálního pojištění. V roce 2023 bylo strháváno zaměstnanci sociální pojištění ve výši 6,5 % z hrubé mzdy, ale od roku 2024 je nově strhávána zaměstnanci hodnota ve výši 7,1 % z hrubé mzdy. Na změnu měsíčního daňového zatížení domácnosti mělo také vliv snížení hranice pro zdanění příjmu 23% sazbou daně. Tato změna se týkala jen vysokopříjmového poplatníka, jehož příjmy byly vyšší než 4násobek průměrné mzdy v roce 2023 tj. 161 296 Kč a 3násobek průměrné mzdy v roce 2024 tj. 131 901 Kč.

V tabulce 32 jsou uvedeny vypočtené hodnoty daňového zatížení domácností po ročním zúčtování. Zavedení konsolidačního balíčku bude mít nejnižší dopady na 1. modelovou domácnost, tedy bezdětnou domácnost, kde oba pracují. Vliv na tuto domácnost bude mít u všech tří modelových domácností znovuzavedení nemocenského pojištění. U vysokopříjmové domácnosti se k nemocenskému pojištění přidá i dopad snížení hranice pro zdanění příjmu 23% sazbou daně, která byla v roce 2024 snížena ze 4násobku průměrné mzdy na 3násobek průměrné mzdy. Na zvýšení rozdílu u vysokopříjmové domácnosti měl dopad ještě jeden aspekt, a to ten, že poplatník pobírající příjmy vyšší než 48násobek průměrné mzdy v roce 2023 využil maximálního vyměřovacího základu pro odvod sociálního pojištění, a to právě ve výši 48násobku průměrné mzdy. I díky tomu došlo ke zvýšení rozdílu v daňovém zatížení vysokopříjmové domácnosti mezi sledovanými roky.

Druhou nejméně zasaženou modelovou domácností je domácnost č. 2. V této tříčlenné domácnosti má příjmy ze zaměstnání pouze muž. Žena se stará o dítě do tří let věku. Příjem ženy nepřesahuje v ročním úhrnu částku 68 000 Kč a zároveň žena pečuje o vyživované dítě do tří let věku. Je tedy splněna podmínka pro uplatnění slevy na manželku i v roce 2024, kterou si muž uplatňuje v ročním zúčtování. Poplatník si tedy ponižoval svoji daňovou povinnost o slevu na manželku jak v roce 2023, tak i v roce 2024. U 2. modelové domácnosti změna podmínek pro možnost uplatnění slevy na manželku neměla vliv na daňové zatížení domácnosti. Na zvýšení daňového zatížení 2. modelové domácnosti v roce 2024 mělo vliv znovuzavedení nemocenského pojištění, a u vysokopříjmové domácnosti snížení hranice pro zdanění příjmů 23% sazbou daně z příjmu fyzických osob, a také využití maximálního vyměřovacího základu pro odvod sociálního pojištění v roce 2023. V roce 2024 byl maximální vyměřovací základ pro sociální pojištění zvýšen a příjmy vysokopříjmového poplatníka v roce 2024 nedosahovaly takové výše, aby poplatník mohl využít maximálního vyměřovacího základu pro sociální pojištění.

Velký dopad zavedení konsolidačního balíčku má na 4. modelovou domácnost, která se skládá ze tří členů. Muž a žena pobírají příjmy ze závislé činnosti a dítě navštěvuje mateřskou školu. Domácnost každoročně platí školkovné ve výši 8 000 Kč. Zvyšující se daňové zatížení domácnosti v roce 2024 je způsobeno několika faktory. Prvním faktorem je opět znovuzavedení nemocenského pojištění ve výši 0,6 %. Dalším faktorem je nemožnost v roce 2024 využít slevu na dani za umístění dítěte, kterou bylo možné v roce 2023 uplatnit v rámci ročního zúčtování. Konsolidačním balíčkem byla ale tato sleva na dani zrušena, a tak k jejímu uplatnění v roce 2024 již dojít nemohlo a vypočtená celková daňová povinnost

poplatníka byla v roce 2024 o 8 000 Kč vyšší. Vysokopříjmové domácnosti se opět týkalo snížení hranice pro zdanění 23% sazbou daně z příjmů FO v roce 2024 a využití maximálního vyměřovacího základu pro odvod sociálního pojištění ve výši 48násobku průměrné mzdy.

Domácnost, na kterou má největší dopad zavedení konsolidačního balíčku v roce 2024 je 3. modelová domácnost, která se skládá ze tří členů, ale pouze muž pobírá příjmy ze závislé činnosti. Příjem ženy v úhrnu nedosahuje hodnoty 68 000 Kč ročně. Dítě navštěvuje mateřskou školu, za kterou domácnost platí 8 000 Kč ročně. Vysoký rozdíl v daňovém zatížení mezi sledovanými roky je způsoben více aspekty. Prostřednictvím konsolidačního balíčku došlo k znovuzavedení nemocenského pojištění ve výši 0,6 %. Další změna, kterou přinesl ozdravný balíček pro domácnost znamená nemožnost uplatnění slevy za umístění dítěte tzv. školkovné v roce 2024. V roce 2024 také nemohlo dojít k uplatnění slevy na manželku, jelikož se pro rok 2024 změnila podmínka pro její uplatnění. V této domácnosti nebyla splněna podmínka, že manželka pečuje o vyživované dítě do tří let věku. U vysokopříjmové domácnosti opět nastalo zvýšení daňového zatížení díky snížení hranice pro zdanění 23% sazbou daně a využití maximálního vyměřovacího základu pro sociální pojištění. Slevy na dani, které nemohl poplatník uplatnit v roce 2024, byly dost výrazné, to způsobilo největší rozdíl v daňovém zatížení ve sledovaných letech 2023 a 2024.

Tabulka 32 Roční daňové zatížení domácností po modelových domácnostech

roční daňové zatížení domácnosti	2023	2024	rozdíl
1. modelová domácnost			2,94 %
nízkopříjmová	14,04 %	14,64 %	0,60 %
středně příjmová	20,19 %	20,79 %	0,60 %
vysokopříjmová	23,74 %	25,49 %	1,74 %
2. modelová domácnost			3,37 %
nízkopříjmová	5,27 %	5,87 %	0,60 %
středně příjmová	14,03 %	14,63 %	0,60 %
vysokopříjmová	22,45 %	24,61 %	2,16 %
3. modelová domácnost			13,94 %
nízkopříjmová	5,27 %	9,24 %	3,97 %
středně příjmová	12,68 %	18,82 %	6,15 %
vysokopříjmová	22,04 %	25,87 %	3,83 %
4. modelová domácnost			5,54 %
nízkopříjmová	9,54 %	11,69 %	2,15 %
středně příjmová	18,01 %	19,36 %	1,35 %
vysokopříjmová	22,88 %	24,92 %	2,04 %

Na výsledky ročního daňového zatížení domácností je možné se podívat i z dalšího úhlu pohledu, který vychází z tabulky 33, tedy podle výše jejich příjmů. Největší dopady přináší konsolidační balíček vysokopříjmovým domácnostem, nicméně rozdíly mezi vysokopříjmovými domácnostmi v jednotlivých modelech nebyly tak výrazné, jako například u středně příjmových nebo nízkopříjmových domácností. U nízkopříjmových domácností docházelo k situacím, že i když by mohla být některá z ročních slev na dani uplatněna, jejich vypočtená daňová povinnost byla buď velice nízká, nebo dokonce i nulová a slevu na dani ani nebylo potřeba využít. I když vysokopříjmová domácnost uplatnila všechny slevy na dani a daňové zvýhodnění na vyživované dítě, i tak v konečném důsledku poplatníkům vyšla daňová povinnost. Nejvýraznější skok v daňovém zatížení se dotkl 3. středně příjmové domácnosti, která v roce 2024 přišla o možnost uplatnění slevy na manželku a slevy za umístění dítěte. Díky nemožnosti uplatnění těchto dvou slev se daňové zatížení domácnosti v roce 2024 zvýšilo o 5,55 %, pokud nebereme v potaz ještě zvýšení o hodnotu nemocenské pojištění.

Tabulka 33 Roční daňové zatížení domácností podle příjmů

roční daňové zatížení domácnosti	2023	2024	rozdíl
nízkopříjmová			7,32 %
1. modelová domácnost	14,04 %	14,64 %	0,60 %
2. modelová domácnost	5,27 %	5,87 %	0,60 %
3. modelová domácnost	5,27 %	9,24 %	3,97 %
4. modelová domácnost	9,54 %	11,69 %	2,15 %
středně příjmová			8,70 %
1. modelová domácnost	20,19 %	20,79 %	0,60 %
2. modelová domácnost	14,03 %	14,63 %	0,60 %
3. modelová domácnost	12,68 %	18,82 %	6,15 %
4. modelová domácnost	18,01 %	19,36 %	1,35 %
vysokopříjmová			9,77 %
1. modelová domácnost	23,74 %	25,49 %	1,74 %
2. modelová domácnost	22,45 %	24,61 %	2,16 %
3. modelová domácnost	22,04 %	25,87 %	3,83 %
4. modelová domácnost	22,88 %	24,92 %	2,04 %

ZÁVĚR

Tato diplomová práce měla za cíl posoudit a vyhodnotit dopady zavedení konsolidačního balíčku v roce 2024 na efektivní zdanění domácností v České republice pomocí analýzy efektivní sazby daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a celkového daňového zatížení pro modelové domácnosti.

V teoretické části práce byl poskytnut ucelený přehled o daňovém systému ČR, jeho principech a rozdělení daní. Dále se práce věnovala detailnímu rozboru daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, která je hlavním předmětem zkoumání. V teoretické části práce byla daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti představena na základě legislativy platné pro rok 2023. Případné změny, které do této oblasti přineslo zavedení konsolidačního balíčku pro rok 2024, byly popsány a rozvedeny v rámci příslušných kapitol.

V praktické části byly nejprve vytvořeny čtyři modelové domácnosti, které byly ještě rozděleny do tří skupin podle výše příjmů na nízkopříjmové, vysokopříjmové a domácnosti s průměrnými příjmy. Pro tyto modelové domácnosti byly vypočteny měsíční efektivní sazby daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a celkové měsíční daňové zatížení domácností pro roky 2023 a 2024. Porovnáním hodnot daňového zatížení před a po zavedení konsolidačního balíčku byly identifikovány a kvantifikovány dopady legislativních změn na jednotlivé typy domácností.

Díličí část analýzy byla provedena pro měsíční hodnoty efektivní sazby daně, pro které bylo stěžejní snížení hranice pro 23% sazbu daně z příjmů pro vysokopříjmové poplatníky, jímž se v roce 2024 snížila hranice ze 4násobku průměrné mzdy na 3násobek průměrné mzdy. Tato změna měla nejvyšší dopad na vysokopříjmové modelové domácnosti č. 2 a 3, kde pobíral příjmy pouze jeden poplatník. Pro hodnoty měsíčního daňového zatížení byl důležitý dopad zavedení nemocenského pojištění. Tato změna je významná, jelikož se dotkla všech modelových domácností bez ohledu na jejich složení a výši příjmů.

Stěžejní částí analýzy bylo posouzení daňového zatížení domácností po ročním zúčtování záloh daně z příjmu ze závislé činnosti a daňového zvýhodnění. Zde se projevil změny v podobě omezení uplatnitelných slev na dani a dalších úprav, které vedly k navýšení daňové zátěže modelových domácností v roce 2024. Největší dopady v omezení uplatnitelných slev na dani se dotkly domácností, ve kterých dítě starší tří let navštěvovalo mateřskou školu a nemohlo dojít k uplatnění slevy za umístění dítěte, nebo ve kterých nemohlo dojít k uplatnění slevy na manželku díky tomu, že manželka nepečovala o dítě do tří let věku,

i když její příjmy v úhrnu nepřesahovaly hranici 68 000 Kč za rok. Tato situace se dotkla 3. modelové domácnosti. Výsledky provedené analýzy ukázaly, že konsolidační balíček pro rok 2024 vedl k nárůstu daňové zátěže u všech sledovaných typů domácností, což potvrzuje předpoklad vyšší daňové zátěže spojené s konsolidačními opatřeními.

Diplomová práce tak přinesla ucelený a podrobný pohled na dopady konsolidačního balíčku na efektivní sazbu daně a daňové zatížení různých typů domácností v České republice. Výsledky práce mohou posloužit jako podklad pro další diskuzi o nastavení a cílení daňových změn s ohledem na jejich dopady na různé skupiny obyvatelstva. Je třeba zmínit omezení vyplývající ze zjednodušené konstrukce modelových domácností a fixních předpokladů o výši příjmů jejich členů. V reálné praxi může být situace domácností složitější, a to jak z hlediska počtu rodinných příslušníků a struktur domácností, tak i z pohledu výše a struktury jednotlivých druhů příjmů. Lze předpokládat, že výsledky diplomové práce mohou přispět k hlubšímu porozumění této problematiky a podpořit informovanou diskuzi o vhodném nastavení daňových opatření v České republice.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘE CIKR. *Konsolidační balíček 2024* [online]. 2024, 3.1.2024 [cit. 2024-03-26]. Dostupné z: <https://www.cikr.cz/konsolidacni-balicek-2024/>

ALVARADO, Mery et al. *European Tax Handbook 2023*. 34th ed. Amsterdam: The International Bureau of Fiscal Documentation (IBFD), 2023. ISBN 978-90-8722-821-7.

BONAVENTURA, Jan. *Školovné - Sleva na dani za umístění dítěte v zařízení péče o děti předškolního věk*. Online. 2014. Dostupné z: <https://www.danovykonzultant.cz/clanky/skolovne-sleva-na-dani-za-umisteni-ditete-v-zarizeni-pece-o-deti-predskolniho-veku>. [cit. 2024-02-05].

BORIA, Pietro. *Taxation in European Union*. 2nd ed. Cham: Springer, 2017. ISBN 978-3-319-53918-8.

BRYCHTA, Ivan. DU. *Změny v zákoně o daních z příjmů ve zdanění fyzických osob* [online]. 2024, 16.2.2024 [cit. 2024-03-02]. Dostupné z: https://www.du.cz/33/zmeny-v-zakone-o-danich-z-prijmu-ve-zdaneni-fyzicky-osob-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4Em99G5G4w6L_C8T-3aQDaIM/

ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ. *Přehled nejdůležitějších údajů pro sociální zabezpečení pro rok 2024* [online]. 2023, 14.12.2023 [cit. 2024-02-29]. Dostupné z: <https://www.cssz.cz/-/prehled-nejdulezitejsich-udaju-pro-socialni-zabezpeceni-pro-rok-2024>

EUROSTAT: *Eurostat Database*. Online. 2023. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>. [cit. 2024-02-13].

EUROSTAT. *Distribution of direct taxes paid by households as a percentage of their gross income by household type - experimental statistics*. Online. 2023, 6.6.2023. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/icw_tax_05__custom_10312887/default/bar?lang=en&page=time:2020. [cit. 2024-03-10].

FINANČNÍ SPRÁVA. *Metodická informace ke zdaňování benefitů a jiných plnění poskytovaných zaměstnavateli zaměstnancům od 1. ledna 2024* [online]. 2024, 1.1.2024 [cit. 2024-03-09]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/f-novinky/Metodicka-informace-k-zamestnaneckym-benefitum-od-1-ledna-20.pdf>

FINANČNÍ SPRÁVA. *Příjmy ze závislé činnosti pro rok 2024* [online]. [cit. 2024-02-24]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-seznam-dani/Prijmy-ze-zavisle-cinnosti-pro-rok-2024.pdf>

FINANČNÍ SPRÁVA. *Příjmy ze závislé činnosti pro rok 2024* [online]. 2023, 27.12.2023 [cit. 2024-03-09]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/zamestnanci-zamestnavatele/obecne-informace>

JANOŠKOVÁ, Jana. *Daně a daňová politika*. Karviná: SU OPF, 2011.

KLIMEŠOVÁ, Ludmila. *Daňová optimalizace*. 2. aktualizované vydání. Právo a management. Praha: Ústav práva a právní vědy, 2018. ISBN 978-80-87974-17-9.

KPMG. *Konsolidační balíček: podrobný přehled změn* [online]. 2023, 18.11.2023 [cit. 2024-03-02]. Dostupné z: <https://danovky.cz/cs/konsolidacni-balicek-podrobny-prehled-zmen-2664>

KRCHOVOVÁ, Olga. *Roční zúčtování za rok 2023* [online]. Verlag Dashöfer, 2024, 23.2.2024 [cit. 2024-03-26]. Dostupné z: <https://www.pamprofi.cz/33/rocnizuctovani-za-rok-2022-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4ElbwbxjXlw96WSCpURndt2ziOzBvDVdeUQ/>

KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 4. vydání. Praha: ASPI, a.s., 2006. 279 s. ISBN 978-80-7357-205-2.

KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018. 272 s. ISBN 978-80-7598-165-3.

KUBÁTOVÁ, Květa. *Strukturální distorze v daňovém systému a jejich vliv na investiční rozhodování*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-713-1.

KUČERA, Petr. *Fialův balíček mění daně, důchody i příspěvky. Přehled škrtů*. Online. In: . Dostupné z: <https://www.penize.cz/spotrebitel/440625-vladni-balicek-prehledne-zmeny-dani-duchodu-skrty>. [cit. 2024-03-10].

MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Fiskální výhled České republiky*. Online. 2023. Dostupné z: https://www.mfcr.cz/assets/attachments/2023-11-10_Fiskalni-vyhled-CR-listopad-2023.pdf. [cit. 2024-02-13].

MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Ozdravný balíček*. Online. 2023, 23.11.2023. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/ministerstvo/media/ozdravny-balicek>. [cit. 2024-02-05].

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. *Přehled o vývoji částek minimální mzdy*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/web/cz/prehled-o-vyvoji-castek-minimalni-mzdy>. [cit. 2024-03-10].

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. *Nemocenské pojištění v roce 2024*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/nemocenske-pojisteni>. [cit. 2024-02-05]

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. *Informační systém o průměrném výdělku* [online]. 2023, 21.9.2023 [cit. 2024-03-02]. Dostupné z: https://www.mpsv.cz/documents/20142/6253639/ISPV_232_MZS.pdf/424f8cd7-6f11-5f33-0f49-f5b8717c4e6d

MORÁVKOVÁ, Jana. *Efektivní sazba korporátní daně*. Český finanční a účetní časopis. 2015(4), 39-58.

OECD (2023), *Revenue Statistics 2023: Tax Revenue Buoyancy in OECD Countries*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/9d0453d5-en>.

OECD. *Revenue Statistics 2023: Tax Revenue Buoyancy in OECD Countries* [online]. 2023 [cit. 2024-02-25]. Dostupné z: https://www.oecd-ilibrary.org/sites/9d0453d5-en/1/3/1/index.html?itemId=/content/publication/9d0453d5-en&_csp_=78cbe597dec832bd2d3b836b8a91e48c&itemIGO=oecd&itemContentType=book#tablegrp-d1e429-94ebac9c3b

OECD (2023a): *Taxing Wages 2023: Indexation of Labour Taxation and Benefits in OECD Countries*, Paříž, Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj, OECD Publishing, 2023. Dostupné z: https://www.oecd-ilibrary.org/taxation/taxing-wages-2023_8c99fa4d-en [cit. 2024-02-14].

OECD (2023b), *Taxing Wages 2023*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/8c99fa4d-en>.

PAVEL, Jan, VÍTEK, Leoš. *Komparace daňových, pojistných a dávkových systémů ve vyspělých zemích (OECD) z hlediska jejich vlivu na odvodové zatížení nízkopříjmových domácností*. Online. 2010-2011, Dostupné z: <http://docplayer.cz/6377538-Komparace->

danovych-pojistnych-a-davkovych-systemu-ve-vyspelych-zemich-occd-zhlediska-jejich-
vlivu-na-odvodove-zatizeni-nizkoprijmovych-domacnosti.html.

SUCHAN, Stanislav. *Daňový profil*. 2. vydání. Příprava na zkoušky na daňového poradce. Jihlava: SM tax, 2023. ISBN 978-80-908498-6-0.

ŠIROKÝ, Jan. *Daňové teorie: s praktickou aplikací*. 2. vyd. Beckovy ekonomické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2008. ISBN 978-80-7400-005-8.

ŠTOHL, Pavel. *Daně 2022: výklad a praktické příklady*. 8. vydání. Znojmo: Ing. Pavel Štohl, 2022. ISBN 978-80-88221-61-6.

URBAN, Jan. *Teorie národního hospodářství*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-724-9.

VANČUROVÁ, Alena. *Zdanění osobních příjmů*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-926-8.

VANČUROVÁ, Alena. *Zdanění osobních příjmů*. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021. ISBN 978-80-7676-236-7.

VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2016*. Praha: 1. VOX, 2016. ISBN 978-80-87480-44-1.

VANČUROVÁ, Alena a Hana ZÍDKOVÁ. *Daňový systém ČR 2022*. Wolters Kluwer ČR, 2022. ISBN 978-80-7676-362-3.

VRAJÍK, Michal; SVĚRČINOVÁ, Eva; PŘÍHODOVÁ, Věra; SKOUMALOVÁ, Alena; DANĚK, Antonín et al. *Abeceda mzdové účetní 2024*. 34. aktualizované vydání. ANAG, 2024. ISBN 978-80-7554-404-9.

VYBÍHAL, Václav a PŘIB, Jan. *Mzdové účetnictví 2023 praktický průvodce*. Grada, 2023. ISBN 978-80-271-3982-8.

VYCHOPENĚ, Jiří. *Meritum Daň z příjmů 2023*. Wolters Kluwer, 2023. ISBN 978-80-7676-467-5.

ČESKO, 1992. Zákon č. 586/1992 Sb. ze dne 20. listopadu 1992 o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů. In: Sbirka zákonů České republiky. 1992, částka 117. Dostupné z: <https://www.e-sbirka.cz/sb/1992/586?zalozka=text>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

čl.   článek

DPH   Daň z přidané hodnoty

EU   Evropská unie

ETR   Efektivní sazba daně

FO   Fyzická osoba

HDP   Hrubý domácí produkt

ISPV   Informační systém o průměrném výdělku

odst.   odstavec

OECD   Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj

SFEU   Smlouva o fungování Evropské unie

tj.   to je

tzv.   takzvaný, takzvaně

V4   Visegrádská čtyřka

ZDP   zákon o dani z příjmů

ZTP/P zvlášť těžké postižení s průvodcem

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Graf daňového mixu v českém daňovém systému v roce 2021	18
Obrázek 2 Přímé daně v ČR	19
Obrázek 3 Nepřímé daně v ČR	20
Obrázek 4 Složená daňová kvóta v zemích Evropské unie pro rok 2022.....	22
Obrázek 5 Daňové zatížení práce bezdětného poplatníka 2022	23
Obrázek 6 Rozdělení přímých daní placených domácnostmi jako procento jejich hrubého příjmu 2020 – domácnost s nezaopatřenými dětmi	24
Obrázek 7 Rozdělení přímých daní placených domácnostmi jako procento jejich hrubého příjmu 2020 – bezdětná domácnost	25
Obrázek 8 Roční zúčtování s uplatněním daňového zvýhodnění	40

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Výše hrubých měsíčních mezd pro jednotlivé poplatníky.....	10
Tabulka 2 Hranice pro zdanění 23 % v letech 2023 a 2024	30
Tabulka 3 Přehled sazeb pojistného pro rok 2023	31
Tabulka 4 Výše minimální mzdy pro roky 2023 a 2024	31
Tabulka 5 Nemocenské pojištění od 2008 do 2024.....	32
Tabulka 6 Výše daňového zvýhodnění na děti pro rok 2023	35
Tabulka 7 Měsíční příjmy a charakteristiky pro modelové domácnosti.....	43
Tabulka 8 Výpočet daňového zatížení 1. modelové domácnosti – nízkopříjmová	45
Tabulka 9 Roční zúčtování 1. modelové domácnosti – nízkopříjmová.....	46
Tabulka 10 Výpočet daňového zatížení 1. modelové domácnosti – středně příjmová.....	47
Tabulka 11 Roční zúčtování 1. modelové domácnosti – středně příjmová	48
Tabulka 12 Výpočet daňového zatížení 1. modelové domácnosti – vysokopříjmová.....	49
Tabulka 13 Roční zúčtování 1. modelové domácnosti – vysokopříjmová.....	50
Tabulka 14 Výpočet daňového zatížení 2. modelové domácnosti – nízkopříjmová	51
Tabulka 15 Roční zúčtování 2. modelové domácnosti – nízkopříjmová.....	52
Tabulka 16 Výpočet daňového zatížení 2. modelové domácnosti – středně příjmová.....	53
Tabulka 17 Roční zúčtování 2. modelové domácnosti – středně příjmová	54
Tabulka 18 Výpočet daňového zatížení 2. modelové domácnosti – vysokopříjmová.....	55
Tabulka 19 Roční zúčtování 2. modelové domácnosti – vysokopříjmová.....	56
Tabulka 20 Výpočet daňové zatížení 3. modelové domácnosti – nízkopříjmová	57
Tabulka 21 Roční zúčtování 3. modelové domácnosti – nízkopříjmová.....	58
Tabulka 22 Výpočet daňového zatížení 3. modelové domácnosti – středně příjmová.....	59
Tabulka 23 Roční zúčtování 3. modelové domácnosti – středně příjmová	60
Tabulka 24 Výpočet daňového zatížení 3. modelové domácnosti – vysokopříjmová.....	61
Tabulka 25 Roční zúčtování 3. modelové domácnosti – vysokopříjmová.....	62
Tabulka 26 Výpočet daňového zatížení 4. modelové domácnosti – nízkopříjmová	63
Tabulka 27 Roční zúčtování 4. modelové domácnosti – nízkopříjmová.....	64
Tabulka 28 Výpočet daňového zatížení 4. modelové domácnosti – středně příjmová.....	65
Tabulka 29 Roční zúčtování 4. modelové domácnosti – středně příjmová	66
Tabulka 30 Výpočet daňového zatížení 4. modelové domácnosti – vysokopříjmová.....	67
Tabulka 31 Roční zúčtování 4. modelové domácnosti – vysokopříjmová.....	68
Tabulka 32 Roční daňové zatížení domácností po modelových domácnostech.....	71
Tabulka 33 Roční daňové zatížení domácností podle příjmů.....	72